

Stenogrammid

XIII Riigikogu, Riigikogu erakorraline istungjärk

Esmaspäev, 19.12.2016, 11:00

Toimetatud

11:00 Istungi rakendamine

1. 11:01 Riigikogu liikme Tiina Kangro ametivanne

11:02 Istungi rakendamine

2. 11:07 Tulumaksuseaduse, sotsiaalmaksuseaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (302 SE) kolmas lugemine

3. 11:45 2017. aasta riigieelarve seaduse eelnõu (303 SE) kolmas lugemine

4. 13:30 Riigikogu otsuse "Sihtasutuse Keskkonnainvesteeringute Keskus nõukogu liikmete tagasikutsumine ja uute liikmete nimetamine" eelnõu (352 OE) esimene lugemine

11:00 Istungi rakendamine

11:00 Esimees Eiki Nestor

Austatud Riigikogu, tere hommikust! Alustame Riigikogu erakorralist istungjärku, mille olen kokku kutsunud Eesti Vabariigi põhiseaduse § 68 ning Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse § 51 lõike 1 alusel 21 Riigikogu liikme taotletud ajal ja päevakorraga.

1. 11:01 Riigikogu liikme Tiina Kangro ametivanne

11:01 Esimees Eiki Nestor

Austatud Riigikogu! Riigikogu liikme Juhan Partsi tagasiastumise tõttu asus 16. detsembril Riigikogu liikmeks Tiina Kangro. Kuulame ära Tiina Kangro ametivande. Palun!

11:01 Tiina Kangro

Austatud Riigikogu! Asudes täitma oma kohustusi Riigikogu liikmena Riigikogu XIII koosseisus, annan vande jääda ustavaks Eesti Vabariigile ja tema põhiseaduslikule korrale. Aitäh! (Aplaus.)

11:02 Istungi rakendamine

11:02 Esimees Eiki Nestor

Nüüd on võimalik anda Riigikogule üle eelnõusid ja arupärimisi. Jaak Madison, palun!

11:02 Jaak Madison

Austatud Riigikogu esimees! Head kolleegid! Annan Konservatiivse Rahvaerakonna seitsme liikme nimel uuesti üle arupärimise, mis eelmisel korral tagastati, kuna adressaat ei olnud sobiv. Nüüd me esitame arupärimise Jevgeni Ossinovskile, tervise- ja tööministrile, eelmine kord esitasime arupärimise sotsiaalkaitseministrile. Sotsiaalministeeriumis on töövaldkonnad jagatud kahte leeri ning soovahetust reguleerivate seaduseelnõude väljatöötamiskavatsus olevat härra Ossinovski pädevuses. See mõnes mõttes küll peegeldab jällegi seda lähtepunkti, kust see kava üldse leidis teeraja meediasse. Kõik viis küsimust koos selgitustega on samad mis eelmisel korral. Ootame ministrit uuel aastal uue hooga vastuseid andma. Häid saabuaid jõule!

11:03 Esimees Eiki Nestor

Vabariigi Valitsuse esindaja Heili Tõnisson, palun!

11:04 Valitsuse esindaja Heili Tõnisson

Austatud esimees! Hea Riigikogu! Vabariigi Valitsus algatab täna kolm seaduseelnõu. Esiteks, ruumiandmete seaduse muutmise ja sellega seondult teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu. Seaduseelnõu menetlemisel Riigikogus esindab Vabariigi Valitsust keskkonnaminister Marko Pomerants. Teiseks, töölepingu seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu. Kolmandaks, tubakaseaduse muutmise seaduse eelnõu. Nende kahe seaduseelnõu menetlemisel Riigikogus esindab Vabariigi Valitsust tervise- ja tööminister Jevgeni Ossinovski. Häid jõule teile kõigile!

11:04 Esimees Eiki Nestor

Olen vastu võtnud kolm eelnõu ja ühe arupärimise. Me toimetame nendega kodu- ja töökorra seaduse alusel.

Austatud Riigikogu, kohaloleku kontroll, palun!

Kohaloleku kontroll

Kohal on 93 Riigikogu liiget, puudub 8. Erakorraline istungjärk on kokku kutsutud ja töövõimeline. Austatud Riigikogu, meil on vaja kehtestada erakorralise istungjärku töö ajagraafik. Päevakorra kirjutavad meile ette istungjärku kokkukutsujad, aga töö ajagraafiku kehtestamine on meie, täiskogu kohustus. Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse § 52 kohaselt kehtestab Riigikogu erakorralise istungjärku töö ajagraafiku poolthäälteenamusega.

Panen hääletusele Riigikogu juhatuse ettepaneku töötada ilma vaheajata kuni päevakorra ammendamiseni. Palun võtta seisukoht ja hääletada!

Hääletustulemused

Töö ajagraafiku kehtestamise poolt oli 88 Riigikogu liiget ja vastu 1, erapooletuks jäi 2. Töö ajagraafik on kehtestatud.

2. 11:07 Tulumaksuseaduse, sotsiaalmaksuseaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (302 SE) kolmas lugemine

11:07 Esimees Eiki Nestor

Esimene päevakorrapunkt on Vabariigi Valitsuse algatatud tulumaksuseaduse, sotsiaalmaksuseaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu 302 kolmas lugemine. Avan läbirääkimised. Kalvi Kõva, palun, Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsiooni nimel!

11:07 Kalvi Kõva

Hea Riigikogu esimees! Head ametikaaslased! Rääkides siin seaduseelnõust 302, on justkui häbenetud ütelda, et meil, uuel võimuliidul, oli selle seadusega kiire ehk eeskätt oli kiire muudatustega. Head sõbrad! Oli küll kiire. Põhjus, miks meil kiire oli, oli just see, et uus koalitsioonileping sai allkirjad vähem kui kuu aega tagasi. Kui me ei oleks neid muudatusi kiires tempos teinud, siis oleksime täna kuulnud teistsugust kriitikat: nad on võimul, aga ei tee mitte midagi.

Head sõbrad! Kui vaadata kolleegide hulgas ringi, siis näeme siin väga palju erinevaid spetsialiste. Siin on juriste ja koolijuhte, kuid mulle tundub, et kõige rohkem on siin tee-ehituse spetsialiste, kes kõik teavad, kuidas teerulli käima panna, kuidas see töötab ja kas see on õlitatud või mitte. Kuid hea opositsioon võiks ka öelda, et see teerull oleks võinud olla veel palju karmim ja suurem. Ma ei hakka meenutama, kes, kus ja millal on midagi teinud ja öelnud. Küll aga meenutan ma seda, mida me kõik teame, et eelnõu teine lugemine katkestati, muudatusettepanekute esitamine oli elav ning protestida sai ka ööistungi kujul. See kõik oleks võinud minna hoopis teisiti. Peab ütlema, et väga paljusid opositsiooni muudatusettepanekuid võeti ju arvesse. Neid oli tehtud uue koalitsiooni esitatu kohta, aga oli ka selliseid, mis olid tehtud eelnõu algse versiooni kohta. Hea opositsioon! Kas varem, viimase kahe aasta jooksul on juhtunud, et nii suures järgus on arvestatud muudatusettepanekuid, nagu meie oleme teie esitatutest siin eelnõus arvestanud? Ma palun vabandust, aga ma tänan, hea opositsioon, teid hea

koostöö eest, seda isegi siis, kui te ise seda väga tunnustada ei taha!

Natuke räägin ka alkoholiaktsiisist. Alkoholiaktsiisi tõus seaduses avab pilgu tulevikku mitmeks aastaks, see on õige. Aga arusaam, et neid numbraid igal aastal muuta ei saa, on ju üdini vale. Seda saab öelda ainult see, kes ei saa aru või ei taha aru saada, mis on aktsiisi mõte. Head sõbrad! Aktsiis on ju kõige suurem kättesaadavuse mõjutaja, kõige suurem. Kui inimeste sissetulekud kasvavad prognoositust kiiremini, tuleb ka ju kavandatut muuta ja aktsiisi tõsta. See on meile kõigile selge. Kui on juhtunud vastupidine, siis teinekord tuleb aktsiisi ka alandada. Soov lahja alkoholi aktsiisi kiiremini tõsta ei ole ju midagi uut, seda ettepanekut on tehtud juba aastaid ja sellele on ka aastaid vastu oldud. Mulle tuleb meelde, et Siim Kallas pahandas, et selle alkoholiaktsiisi tõusuga me Smuule ja Valgreid enam ei aita. Aga me teame seda, seda koalitsiooniliikmed, nende muudatuste tegijad, teavad. Palun lisaaega!

11:12 Esimees Eiki Nestor

Kolm minutit lisaaega.

11:12 Kalvi Kõva

Mõte ongi, head sõbrad, selles, et tulevikus oleks vähem inimesi, kelle saatus oleks selline kui nendelsamadel Smuulil ja Valgrel.

Mõni sõna ka selle eelnõu algse versiooni kohta, mis valitsusest siia saadeti. Selle eesmärk on töötajate tervise edendamine. Sotsiaaldemokraadid on kuus korda viimase 13 aasta jooksul esitanud Riigikogule seaduseelnõu, mis lubaks tööandjatel maksuvabalt oma töötajate tervisesse panustada. Oleme selles küsimuses pörkunud mitmetele jäikadele hoiakutele. Näiteks olevat tervise edendamine inimeste enda asi ja keegi ei keela neil seda oma palgast teha. Peale selle mõjutavat maksusüsteemis erandi tegemine ettevõtteid nii, et nad hakkavad palka maksma spordiklubipääsmetes jne. Loomulikult võib inimene oma sissetulekust oma tervise edendamisse panustada ja paljud teevadki seda. Kuid olukorras, kus paljudes peredes kulub enamik sissetulekust laste haridusele, transpordile, pere eest hoolitsemisele ning oma eluaseme ülesehitamisele, ollakse sunnitud loobuma kulutustest oma tervise hoidmise heaks. Sellest tingituna on sotsiaaldemokraatidel väga hea meel täna selle seaduse poolt hääletada. Aitäh!

11:13 Esimees Eiki Nestor

Priit Sibul Isamaa ja Res Publica Liidu fraktsiooni nimel, palun! Kolm minutit lisaaega.

11:14 Priit Sibul

Head kolleegid! Austatud esimees! See eelnõu on viimastel nädalatel olnud nii meie kui ka avalikkuse tähelepanu keskmes, seda nii vormilistel kui ka sisulistel põhjustel. Kahjuks pean tõdema, et maksumuudatuste menetlemisel on kujunenud välja küllaltki kehv traditsioon: suurt hulka seadusi menetletakse üheskoos ja kiiresti. Nõnda oli see möödunud suvel ja kahjuks on see nii ka täna.

Muudatuste aluseks olev koalitsioonileping sõlmiti vaid kuu aja eest, see tingib tõepoolest mõne muudatuse menetlemise kiire tempo. Demokraatlikus riigis on parlamendis esindatud erakondadel õigus leppida kokku uue valitsuse moodustamises ning igal valitsusel peab olema seaduste piires võimalus oma poliitikat ellu viia.

Järgmise aasta riigieelarve 9,5 miljardi euro suurusest mahust puudutavad selle eelnõu muudatused ligikaudu 1% ehk 0,1 miljardit eurot. Selle eelnõu raames me tahame teoks teha maksuvaba tulu reformi ehk hüppeliselt suurendada madalat ja keskmist palka teenivate inimeste maksuvaba tulu. See reform vähendab just madalat ja keskmist palka saavate inimeste maksukoormust, kes on Eestis teiste riikidega võrreldes liiga kõrgelt maksustatud ning kellel on keeruline toime tulla ja konkurents püsida. Maksuvaba tulu tõstmine 500 eurole (silmas peetakse kuni keskmist palka teenivaid inimesi) soosib seda, et tööd tegevad inimesed tuleksid oma palgaga toime ega peaks sõltuma riigi toetustest. See meede puudutab 86% ehk umbes 500 000 töötavat inimest. Seetõttu soovime ka tööturuteenuste ja -toetuste seaduses olevad madalapalgaliste tulumaksutagastuse sisulised sätted tühistada, nõnda et 2017. aastal saaksid madalapalgalised 2016. aasta eest maksutagastuse ning 2018. aastast rakenduks juba uus, täies mahus maksureform.

Maksuvaba tulu suurendamine vähendab madala ja keskmise sissetulekuga inimeste maksukoormust suuremas mahus, kui vähendaks tööjõumakse sotsiaalmaksu langetamine 0,5%. Seetõttu on ettepanek jätta sotsiaalmaksu määr samale tasemele, kus see on praegu. Seega jääks ära sotsiaalmaksu

langetamine 0,5%, mis siis, kui seadust ei muudetaks, rakenduks järgmisest aastast. Kuigi etteteatamisaeg on lühike, on see langetus mõistlik ära jätta veel enne selle muudatuse rakendumist, sest rakendumine tooks kaasa nii rakendajate kui ka ettevõtjate halduskoormuse suurenemise. Sellele viitas meie komisjonis ka EVEA.

Maksuvaba tulu suurendamise tõttu on kavas tulumaksuseaduses teha veel mõningad muudatused. Eluasemelaenu intresside maksuvaba tulu mahaarvamise piirmäär on edaspidi 300 eurot ja hoiuseintresside maksuvabastus kaotatakse. Ühiste tulumaksudeklaratsioonide suhtes jõudsimel pärast erinevate võimaluste kaalumist lahendusele, et säilib kulude ühise mahaarvamise võimalus. Erinevalt praegusest ei saa ühisdeklaratsiooni esitades summeerida kummagi abikaasa maksuvaba tulu, kuid uus maksuvaba tulu määr, 500 eurot kuus, ületab maksuvaba tulu maksimumtaseme, mida olnuks võimalik kasutada seni kehtinud korra puhul, kui sai esitada mõlema abikaasa ühisdeklaratsiooni.

Samuti tähtjast tulenevalt on kiireloomuline muudatus see, et majutusteenuste käibemaksu määr jäetakse samale tasemele (9%), jättes ära planeeritud tõusu 14%-le.

Nagu Kalvi eespool juba rääkis, on kavas tõsta lahjade alkoholsete jookide – õlle ja siidri – aktsiisimäära nii, et väheneks erinevus kangete alkoholsete jookide aktsiisimääraga. Eesmärk on alkoholitarbimist vähendades inimeste tervist parandada ja nende hoiakuid muuta. Teiseks on oluline, et alkohol ei muutuks aja jooksul, palkade kasvu arvestades, odavamaks. On selge, et me peame arvestama ka piirikaubanduse mõjuga. On ka üsna selge, et me peame jälgima naabrite aktsiisipoliitikat ja tarbijate käitumist. Kui meetmed ei toimi, peab olema julgust neid üle vaadata, et meetmed oma eesmärgi täidaksid.

Kavas on jätta ära 2018. aastaks ettenähtud diislikütuse aktsiisimäära tõus. Täiendavalt on aastatel 2018–2020 kavas tõsta maagaasi aktsiisimäära, mille tulemusena kasvab gaasi lõpphind 2,5–5,4% aastas, sõltuvalt tarbimisest. Arvestades tagasisidet, et aktsiisitõus on problemaatiline eeskätt tööstusettevõtetele konkurentsipositsiooni seisukohalt, on valitsus lubanud uue aasta esimesel poolel otsida energiamahukate ettevõtete jaoks võimalusi aktsiisipoliitikat leevendada. 1. juulist 2017 on kavas rakendada gaasiliste kütuste aktsiisimäärade ühtlustamise pakett.

1. juulist hakkab kehtima ka 300-eurone peretoetus peredele, kus kasvab vähemalt kolm last. See on suureks abiks ning võimaldab tasuda nii mõnegi huviringi eest. Muudatusi tehes peame jälgima, et toetaksime just neid peresid, kus kasvavad lapsed.

IRL-i fraktsioon toetab neid maksumuudatusi ja palub ka teistel neid toetada. Aitäh!

11:20 Esimees Eiki Nestor

Martin Helme Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna nimel, palun! Kolm minutit lisaaega.

11:20 Martin Helme

Lugupeetud spiiker! Head kolleegid! Kordame siis veel kord üle mõned lihtsad asjad, millest selle seaduseelnõuga seoses on juba palju räägitud ja mis teevad selle seaduseelnõu konkreetsetl meie erakonnale vastuvõetamatuks. Ma jätkan juttu maksuvabast tulust, millest rääkis eelkõneleja, ja juhin tähelepanu sellele, et järgmisel aastal maksuvaba tulu ei suurene sellisel moel, nagu meile siin muljet püütakse jätta. Kõik need suured soodustused, millest räägitakse, jäävad aastasse 2018. Täpselt samamoodi on planeeritud need maksutõusud, mis siin hirmus kiiresti, mõnetunnise etteteatamisajaga ja protseduuri rikkudes meile ette on pandud. Enamik neist jäävad aastasse 2018. Olgu see siis alkoholi- või kütuseaktsiisi tõus, need jäävad aastasse 2018. On täiesti arusaamatu, miks on vaja need suruda läbi detsembris 2016, miks neid ei saa menetleda normaalselt järgmise aasta esimestel kuudel.

Meie erakond on nõus, et majutusasutuste käibemaksu tõusu ärajätmine on mõistlik. Me seisime selle tõusu vastu, kui seda siin eelmise kobareelnõuga läbi suruti. Meie erakond on nõus, et sotsiaalmaksu langetamise ärajätmine on mõistlik. See oli väikese majandusliku mõjuga ja suure riigieelarvelise mõjuga ühe endise valitsuserakonna n-ö suurpoliitiline teema, mille poolt me ei olnud ja mille ärajätmise poolt me oleksime. Aga me ei saa selle poolt hääletada, sest see kõik on kokku mätserdatud ühte kobareelnõusse, mida menetletakse viisil, mis on meile vastuvõetamatu. See oli vastuvõetamatu siis, kui me koos Keskerakonnaga kobareelnõude vastu sõdisime, ja on vastuvõetamatu nüüd, kui Keskerakond seda läbi surub.

Need soodustused, mida valitsus meile reklaamib, ma kardan, tekitavad ühiskonnas suure pettumuse, kui inimesed järgmisel aastal esimesi palganumbreid näevad. Tegelikult ju mingisugust soodustust ei tule. Küll aga hakkab juba järgmisest aastast kehtima ühe soodustuse äravõtmine ehk abikaasade ühine

tuludeklaratsioon kaob ära. Ma rõhutan, et ühist tulu abikaasad enam ei deklareeri, nüüd hakkab olema ühine kuludeklaratsioon. Jah, nad saavad panna ühisele deklaratsioonile kõikvõimalikud koolituskulud ja intressikulud, aga seda, et nad saaksid tulumaksuvaba osa ühiselt deklareerida, enam ei ole. See tähendab kümne miljoni euro äravõtmist abieluinimeste taskust konkreetselt järgmisel aastal, mille eest ei anta mitte midagi vastu, mitte midagi. Nii et need lubadused, mida antakse, on tuleviku kohta, aga see lõiv, mis võetakse, võetakse juba järgmisel kuul. Selles mõttes müüakse meile siin ikkagi petukaupa. Minul on väga kahju, et koalitsioon otsustas kogu maksupaketi sellisel viisil parlamendi ette tuua. Ma ei saa aru ka sellest, et kui niikuinii on juba erakorraline istung, mis siis takistas andmast rahvasaadikutele ja komisjonile paari päeva, mida näevad ette meie oma reeglid. Oleks võinud rahulikult teha selle istungi ka selle nädala teises pooles või aasta viimasel nädalal, siis oleks väga palju tüli jäänud olemata ja väga palju head tahet raiskamata. Aga ära see raisati. Ma ütlesin niimoodi, et sellel valitsusel õnnestus 100 päeva ära kulutada 21 päevaga. Meie seda eelnõu ei toeta.

11:24 Esimees Eiki Nestor

Andres Herkel Vabaerakonna fraktsiooni nimel, palun!

11:24 Andres Herkel

Austatud härra juhataja! Austatud rahvaesindajad! See eelnõu on nüüd küll uue valitsuse põhjustatud kõige suurem pettumus. Ka Vabaerakonna fraktsioon hääletab selle eelnõu vastu. Aga ma olen praegu ainulaadses olukorras. Kui koalitsiooniliikmed tavaliselt siin eriti ei kõnele, siis täna kõnelesid kahe fraktsiooni esindajad enne mind ja ma saan teha märkusi nende väidete kohta, mis väga kriitikat ei kannata. Kalvi Kõva tuli siia ütleva, et oleks võinud veelgi hullema protseduuriga seda eelnõu läbi suruda ja mis te ikka virisete, sest opositsiooni ettepanekuid isegi arvestati. Jah, arvestati mõnda Vabaerakonna ettepanekut, mis puudutasid selle eelnõu algset teemat ehk peamiselt tervisekulutusi ja erisoodustumaksu. Aga te olete siin ikkagi selle nõobi külge õmmelnud korraliku pintsaku, et mitte öelda kasuka. See meenutab mulle väga seda olukorda, kui siin omal ajal soolise võrdõiguslikkuse seaduse külge traageldati Tallinna valimissüsteem. Niimoodi ei tehta. Kõik need väited, mis seda õigustavad, on üsna lihtsalt ümberlükatavad.

Kõige esimene väide on see, et on kiire. No kuidas saab kiire olla nende asjadega, mida rakendatakse 2018. aastast? Mul on väga hästi meeles need kõnelused, mis eelnesid koalitsiooni loomisele.

Vabaerakond oli kontaktis kolme erakonna esimehega ja ma väga selgelt küsisin neilt, kuidas neid muudatusi tegema hakatakse, ega ometi ei tule niisugust rabistamist, et kolme päevaga kokkulepitud maksumuudatusi hakatakse suure hooga kohe-kohe ellu viima. Tol ajal oli vastus, et ei-ei, see eeldab analüüsi ja eeldab mõtlemist. Me näeme, et nüüd on mitmetel küsimustel puudu elementaarsedki mõjuanalüüsid.

Nüüd see väide, et teised teevad ju ka nii. Ma eelnõu teisel lugemisel keset ööd seda motiivi juba kasutasin: teate, laste kasvatamisel tuleb millalgi see hetk, kui tuleb selgeks teha, et "teised teevad ju ka" on mis tahes olukorras väga halb ettekäänd. Aga muud me siin eelmisel lugemisel ju peaaegu ei kuulnudki kui seda, et eelmine valitsus tegi ka. Vabandust, Vabaerakond ei ole selliseid asju teinud! Mõneti on praegune olukord ju veel hullem. See "teised teevad ju ka" käis selle kohta, et 2015. aastal oli siin eelmise valitsuse kobareelnõu, praegu on aga tegemist kobarmuudatusettepanekutega, mis on pandud ühe teise seaduse külge.

Siin on terve hulk ka lingvistilisi küsimusi. Kõigepealt, astmeline tulumaks, mis just nagu ei ole astmeline tulumaks, aga ometigi on seda. Me mingitel kummalistel kaalutlustel keeldume nimetamast asju õigete nimedega. Eelkõneleja tõi siin väga hästi esile, et ka sellest, mida me nimetame ühiseks tuludeklaratsiooniks, jääb alles ainult kuludeklaratsioon. Kuulge, kuidas on võimalik, et me Riigikogus niisuguse lingvistilise abrakadabra heaks kiidame?

Priit Sibul oli võib-olla otsekohesem. Ta ei teinud kometit ega tulnud meile siin nõobist rääkima, vaid hakkas otsekohe rääkima pintsakust. Ta osutas ka näiteks piirikaubandusest rääkides alkoholiaktsiisile, öeldes, et kui meetmed ei toimi, siis tuleb need vajaduse korral üle vaadata. Lõuna-Eestist valitud rahvasaadikuna peaks ta küll väga hästi teadma, et need meetmed juba praegu ei toimi. Ta peaks teadma, milline alkoholi ostmise ralli Valkas toimub.

See katse ja eksituse meetod ei ole väga mõistlik viis, selleks et maksumuudatusi ellu viia. Jah, siin on elemente, millega me saame nõustuda. Ma pean silmas majutusasutuste käibemaksu tõusu ärajätmist ning raske kütteõli ja diislikütuse aktsiisi tõusu ärajätmist. Gaasiaktsiisi tõus on aga müstika, mille mõju

ilmselt lööb rahakoti pihta väga mitmel tasemel.
Ma palun lisaiega ...

11:29 Esimees Eiki Nestor

Kolm minutit lisaiega.

11:29 Andres Herkel

... ainult selleks, et teha taas seesama kokkuvõte. Meil on raske usaldada niisuguseid maksumuudatusi, mis on tehtud nii pöörase tempoga, nii puuduliku analüüsiga ja nii räpaka protseduuriga. Pääle selle pean taas nentima, et selles valitsuses on kaks erakonda, kes ei ole hakkama saanud iseenda rahaasjade korraldamisega ja on väga keeruline usaldada neid riigi rahaasjade korraldamises. Ma olen üsna kindel, et see Priit Sibula osutus – kui me möödame valesti, siis hakkame uuesti mõõtma – läheb selles mõttes kahjuks täide, et meil tuleb täna vastuvõetavate maksumuudatuste ja nende tagajärgede juurde siin korduvalt ja korduvalt tagasi tulla. Vabaerakond hääletab eelnõu vastu. Aitäh!

11:30 Esimees Eiki Nestor

Remo Holsmer Reformierakonna fraktsiooni nimel, palun!

11:31 Remo Holsmer

Austatud Riigikogu esimees! Head kolleegid! Igal aastal valivad juristid ja ettevõtlusorganisatsioonid aasta parimat ja halvimat seadust. 2016. aasta halvima seaduse konkursi võitja selgub, ma arvan, umbes kümne minuti pärast, kui IRL-i, sotsiaaldemokraatide ja Keskerakonna fraktsiooni liikmed hääletavad selle eelnõu poolt. Mitte ükski teine Riigikogus sel aastal arutatud seaduseelnõu ei saa sellel võistlusel halvima seaduse tiitlile ligilähedalegi.

Kvaliteetsete seaduste mõõdupuu on vastavus hea õigusloome tavale: kui põhjalikult on tehtud seaduseelnõu mõjude analüüs, kui läbipaistev on olnud menetlus ja mil määral on arvestatud huvigruppide arvamusega. Selle eelnõu puhul loobus koalitsioon neist põhimõtetest juba eos. Ma loetlen mõned vead, mida mina rahanduskomisjoni liikmena selle eelnõu menetlemisel siin Riigikogus nägin. Eelnõu algne sisu, milleks, tuletan meelde, oli vabastada ettevõtjate tehtud kulutused töötajate tervise heaks erisoodustusmaksust, muutus ühtäkki kardinaalselt – kokku seitsme seaduse muutmiseks. Sellel eelnõul puudusid kooskõlastusring valitsuse tasandil ja muudatusettepanekute mõjuanalüüs. See on üks erinevus võrreldes seadustega, mida Reformierakonna juhitud valitsus saatis Riigikokku 2015. aastal. Nendel valdkondlikke maksuseadusi muutvatel eelnõudel oli juures mõjuanalüüs. Siis ei olnud sellist praktikat nagu praegu, kui rahandusminister tõi lihtsalt rahanduskomisjonile muudatusettepanekud, öeldes: palun, siin on neid oma 20 tükki, hakake hääletama! See on oluline erinevus kahe protsessi vahel.

Niisamuti puudus huvigruppide kooskõlastusring ja Riigikogu liikmetele ei jäetud enne teist lugemist mõistlikku aega, et muudatusettepanekutega tutvuda ja neid analüüsida. Jah, tõsi, teine lugemine katkestati, Kalvi sellele ka viitas. See on tõesti aplausi väärt, et katkestati ega võetud seadust kohe vastu. Muidu oleks ju automaks ka kohe sisse läinud, nüüd jäi koalitsioonile võimalus automaks eelnõust välja võtta. Aga peale teise lugemise katkestamist jäi rahvasaadikutele muudatusettepanekute tegemiseks kokku kaks tööpäeva tavapärase kümne tööpäeva asemel.

Räägin veel vigadest. Näiline ettevõtlusorganisatsioonide kaasamine teise lugemise eel – selle ebasiirus paistis ju kaugele välja. Esmaspäeva õhtul kutsuti Riigikokku ettevõtjate katusorganisatsioonide esindajad ja kolmapäevaks oli planeeritud juba eelnõu teine lugemine saalis. Rahanduskomisjon ei planeerinud eraldi arutelu sisuliste muudatuste üle esmaspäeva õhtu ja kolmapäevase teise lugemise vahel. Selle kohta saatsid nii tööandjad kui ka kaubandus-tööstuskoda kirja, et ei ole mõtet sellist näilist kaasamist teha, parem siis üldse mitte teha. Äkki jääb järgmiseks korraks meelde: tuleks proovida kaasamine kas enne ära teha või üldse mitte teha. Seda on selle eelnõu puhul väga selgelt ka näha. Seaduse kiiret vastuvõtmist on siin põhjendanud nii Kalvi Kõva kui ka rahandusminister Sven Sester, kes on nende muudatuste peaideoloog, sellega, et ametisse astus uus valitsus. Jah, astuski, aga kuidas saab uus valitsus väiksemalgi moel õigustada seadusrikkumisi ja eelnõuga sellisel moel kiirustamist? Need seosed ja põhjused on omavahel kuidagi väga risti läinud. Niisamuti on põhjendatud maksukorralduse seaduse rikkumist (selle seaduse kohaselt peab maksumuudatuste vastuvõtmise ja jõustumise vahele jääma kuus kuud) sooviga kehtestada aastast 2018 astmeline tulumaks, mis ei ole astmeline tulumaks,

vaid on tulumaksuvaba miinimumi suurendamine. Sellest eelnõu retoorilisest kõrvalkajast paistab pidevalt läbi soov midagi teha, aga nimetada seda teise nimega. Palun lisaaega!

11:35 Esimees Eiki Nestor

Kolm minutit lisaaega.

11:35 Remo Holsmer

Mida te siis häbenete, öelge välja! Jah, ongi astmeline tulumaks. Selles vasakpoolsete erakondade aastaid aetud poliitikas ei ole midagi häbenemisväärtset. Milleks pakendada asju mingisse teise sõnastusse? Automaksuga oli täpselt sama asi: ei soovitud öelda "automaks", vaid räägiti riigilõivust. Jumal tänatud, vähemalt see on sellest eelnõust välja võetud.

Teine loogikaviga on selles, et kui järgmise aasta 1. jaanuarist tõstetakse kahenädalase etteteatamisajaga sotsiaalmaksu, siis sel ei ole mingit seost plaanitavate maksumuudatustega aastal 2018. Ma mõistan muret katteallikate pärast oma lubaduste realiseerimisel, aga sotsiaalmaksu tõstmise ja 2018. aastal tehtavate muudatuste vahel on üks aasta, need ei ole ühel ja samal aastal tehtavad muudatused. Priit Sibul põhjendas seda ettevõtjate mugavusega. Kui maksud tõusevad, siis, ma arvan, see ei ole ettevõtjatele mugav lahendus.

Jätan nüüd vormi kõrvale. Peale selle, et see seadus saab võidu 2016. aasta halvima seaduse valimisel, muudab see Eesti maksusüsteemi kindlasti astmelisemaks ja keerulisemaks. Eelmisel nädalal selgus rahanduskomisjonile saadetud materjalist ka see, et tööjõu maksukoormus Eestis suureneb. Selle eelnõuga tõstetakse tööjõumakse, suurendatakse gaasiaktsiisi ja kehtestatakse astmeline tulumaks, mis majanduskasvule kindlasti kaasa ei aita. Valitsus on deklareerinud majanduskasvu kui ühte oma prioriteeti, kuid kui eelnevale juurde liita vähemalt kolm uut maksu, mida selles eelnõus küll veel ei ole – pangamaks, automaks ja suhkrumaks –, siis on selge, et Eesti konkurentsivõimele tervikuna kõik need muudatused kindlasti kasuks ei tule. Tulenevalt eeltoodust Reformierakonna fraktsioon seda eelnõu ei toeta. Meil on võimalus aasta halvimat seadust mitte vastu võtta. Täna tähelepanu eest!

11:37 Esimees Eiki Nestor

Mihhail Stalnuhhin Keskerakonna fraktsiooni nimel, palun!

11:37 Mihhail Stalnuhhin

Lugupeetud härra juhataja! Lugupeetud kolleegid! Puhtast südamest ütlen, et väga raske oli valida, millest rääkida, sest viiest kõnest, mida me praegu kuulsime, jäi kõlama nii palju huvitavat, mida tahaks kommenteerida. Aga reglement ei luba.

Me kõik tahame olla edukad ja liikuda edasi. Me tahame näidata, et progress toimub, aga me tahame ka, jumal hoidku, et miski ei muutuks. Umbes niiviisi tõlgendan lühidalt kolme kõnet, mis siin kõlasid. Jah, mõnikord on selline jäik seisukoht ühte või teist inimest aidanud. Võtame näiteks sellesama piirikaubanduse. Mulle tuleb meelde üks väga ilus näide vanast Spartast, kui üks tsaar otsustas, et ükski kopkas riigist enam välja ei tohi minna. Mis ta tegi? Ta tegi rauast rahad, hästi suured, sellised, et normaalne tolle aja mees ei suutnud ühte müntigi tõsta. Neid hoiti tavaliselt hoovis, sest majja veeretada oli neid võimatu. Jah, pärast seda raha enam riigist välja ei läinud ja mingit piirikaubandust ei toimunud. Aga mis kasu sellest rahast oli? Kõik see jäi seisma.

Kui tahad progressi, siis pead tahes-tahtmata ühte või teist asja muutma. Meil ei olnud võimalust oodata. Me ei saanud lasta juhtuda sellel, et järgmisel aastal jääks kõik seisma. Pretensioonid on muidugi põhjendatud, see on selge, ja ma saan nendest aru. Aga küsimus on selles, milline on teise tee hind. Mina arvan, et see oleks palju rängem.

Minu arvates sobiks selle seaduseelnõu pealkirjaks "Solidaarsus". Kõigil on võimalus näha siin mingit negatiivset poolt, kui soovi on. Mina näen seda positiivset, mis seal sees on. Ma saan aru, et tulumaksuvaba osa suurendamine on äärmiselt kasulik minu valijatele ja, ma arvan, enamikule Eesti elanikest. Me peame lihtsalt kõik selle, mis maksureformi sisse kuulub, ära proovima. Jah, kui sa midagi proovid, siis juhtub vahetevahel midagi sellist, mida ei ole eriti kerge mõista. 1950-ndatel leiutati ühes Ameerika lennufirmas üks kahur, millega kontrolliti lennukiklaase. Klaasist kasti pandi lind, seda kasti tulistati kahurist ja siis vaadati, kas klaas kannatab selle välja või ei. Inglismaal tehti samal ajal kiirronge ja nad tahtsid ka klaase kontrollida. Nad said Ameerikast selle kahuri, tulistasid sellest ja klaas läks katki,

isegi see tool, kus rongijuht oleks pidanud istuma, muutus põrmuks ja pudruks. Nad kirjutasid Ameerikasse ja küsisid, kuidas nüüd olla, sest see kahur töötab kuidagi imelikult. Ameeriklased vaatasid neid fotosid, mis sinna olid lisatud, ja ütlesid, et järgmine kord külmutage kana lahti. Me kasutame praegu majanduses teatud meetodeid, võib-olla me lihtsalt ei näe teist võimalust, võib-olla me oleme nendega nii ära harjunud, et me ei saa aru, et kana on vaja lahti külmutada. Üritame ja proovime! Ei eksi ainult see, kes ei tööta. Teatud vead on alati ja kõigil. Kui Riigikogu võtaks vastu ainult veatud seadusi, siis poleks meil siin juba palju aastaid tagasi olnud midagi teha. Meie fraktsioon toetab seda seaduseelnõu. See on uus tee ja seda on vaja Eestile ja Eesti rahvale. Aitäh!

11:42 Esimees Eiki Nestor

Sulgen läbirääkimised. Juhtivkomisjoni ettepanek on panna eelnõu 302 lõpphääletusele. Panen hääletusele Vabariigi Valitsuse algatatud tulumaksuseaduse, sotsiaalmaksuseaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu 302. Palun võtta seisukoht ja hääletada!

Hääletustulemused

Eelnõu seadusena vastuvõtmise poolt on 55 Riigikogu liiget ja vastu 37, erapooletuks ei jäänud keegi. Tulumaksuseaduse, sotsiaalmaksuseaduse ja teiste seaduste muutmise seadus on vastu võetud. (Aplaus.)

3. 11:45 2017. aasta riigieelarve seaduse eelnõu (303 SE) kolmas lugemine

11:45 Esimees Eiki Nestor

Austatud Riigikogu! Peale aplausi on meie järgmine päevakorrapunkt Vabariigi Valitsuse algatatud 2017. aasta riigieelarve seaduse eelnõu 303 kolmas lugemine. Rahanduskomisjoni ettekandja on komisjoni esimees Mihhail Stalnuhhin. Palun!

11:46 Mihhail Stalnuhhin

Lugupeetud härra juhataja! Lugupeetud kolleegid! Näete, progress on ju täiesti võimalik, areng toimub. Nii. Vabariigi Valitsuse algatatud järgmise aasta riigieelarve seaduse eelnõu 303 teise lugemise arutelu toimus Riigikogu täiskogus k.a 16. novembril. Esimesel kahel lugemisel oli ettekandja Remo Holsmer, kellelt ma nüüd olen selle ameti üle võtnud. Ma tänan teda siit puldist esimese kahe lugemise eest! Eelnõu teine lugemine lõpetati, muudatusettepanekute esitamise tähtajaks määrati 30. november kell 17.15. Komisjon valmistas eelnõu kolmandaks lugemiseks ette 6., 13., 15. ja 19. detsembril. Eelnõu menetlemise kohta langetas rahanduskomisjon järgmise otsuse: esitada eelnõu täiskogule kolmandaks lugemiseks ning teha ettepanek panna eelnõu lõpphääletusele. Poolt oli 8 komisjoni liiget ja vastu 2, erapooletuks ei jäänud keegi.

Nüüd räägin muudatusettepanekutest. Seaduseelnõu kohta on esitatud 39 muudatusettepanekut, neist 37 on esitanud Riigikogu fraktsioonid, millest osa kattub eelnõu teiseks lugemiseks esitatud ettepanekutega. Muudatusettepanekute selgitused on toodud muudatusettepanekute loetelus. Rahanduskomisjon koostas kaks muudatusettepanekut. Esimene neist koosneb suures osas ministeeriumide valitsemisalade sisestest ja vahelistest täpsustavatest muudatustest, peale selle on seal eelnõu 302 menetlemisest tulenenud muudatused. Samuti täiendati tekstiparagrahvide sõnastust. Komisjoni esimene muudatusettepanek on koostatud ministeeriumidest saadud uue info alusel ja konkreetset selgitused on lisatud muudatusettepanekute loetelus iga alapunkti juurde.

Kui rääkida veel esimesest muudatusettepanekust, siis toon esile, et eelarve tulupool suureneb 67,85 miljoni euro võrra. Esimene ettepanek näeb ette ka koalitsioonileppes tuleneva muudatuse, millega kohalike omavalitsuste motiveerimiseks nähakse ette lasteaiaõpetaja palga tõstmine kooliõpetaja palga alammäärani. Selleks on ette nähtud 4 miljonit eurot. Vabariigi Valitsuse toetusfondi (hariduskuludeks) suurendatakse 8,6 miljoni euro võrra, et suurendada õpetajate palgafondi.

Haridus- ja Teadusministeeriumi üldharidusprogrammi (õppekava ja õppekorraldus) eelarvet vähendatakse 3 miljoni euro võrra ja suurendatakse pädevate ja motiveeritud õpetajate ning haridusasutuste juhtide programmi eelarvet 3 miljoni euro võrra seoses õpetajate palga suurendamisega. Palkade suurendamiseks on sellega ette nähtud 11,6 miljonit eurot. Haridus- ja Teadusministeeriumi eelarvesse suunati koalitsioonileppes tulenevalt lisaks 900 000 eurot, sh

koolikiusamisvastase tegevuse rahastamiseks 300 000 eurot, eesti keele õppe pilootprogrammi jaoks gümnaasiumiastmes 400 000 eurot ning noorte tööturumeetmete, noortemalevate toetamiseks 200 000 eurot.

Muudatusettepanekuga suurendatakse Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Ameti toetuste eelarvet 22,4 miljoni euro võrra, millest riiklik üleminekutoetus on 19,9 miljonit eurot, tõuaretustoetus seakasvatajatele 2 miljonit eurot ja erakorralise kohandustoetuse riikliku osaluse suurendamine 0,5 miljonit eurot.

Lasterikka pere toetuse tõusu tõttu 200 eurolt 300 eurole ning seitset ja enam last kasvatava pere toetuse tõusu tõttu 370 eurolt 400 eurole alates 1. juulist 2017 suurendatakse peretoetuste eelarvet 11,4 miljoni euro võrra. Emakakaelavähi vaktsiini rahastamiseks lisatakse baaseelarvesse 1 miljon eurot. Välisteenistuse seaduse muudatuste hilisema jõustumise tõttu – 1. jaanuari 2017 asemel 1. veebruaril 2018 – vähendatakse eraldatud lisavahendite võrra ministeeriumide eelarveid. Arvestades koalitsioonileppes tulenevat lisatulu, suunatakse haigekassale ravikindlustuse kuludeks kokku 10 miljonit eurot. Samuti kavandatakse sihtotstarbelisse reservi kuni 15 miljonit eurot maksumuudatuste rakendamiseks vajalike IT-arenduste tegemiseks.

Rahanduskomisjoni teise muudatusettepanekuga suurendatakse regionaalseid investeringuid ning toetatakse kolmanda sektori ja kodanikuühiskonna projekte fraktsioonide esitatud ettepanekutest lähtuvalt. Siinkohal väike märkus. Seal oli üks aritmeetiline viga ja see vaadati täna hommikul komisjonis üle. Kuskil peab seal olema üks lisaleht, kus see viga on nüüd parandatud.

39 ettepanekust arvestas rahanduskomisjon täielikult kahte, sisuliselt kahte ja osaliselt viit muudatusettepanekut. Ülejäänud muudatusettepanekud komisjoni enamuse toetust ei leidnud, samuti ei toetanud neid Vabariigi Valitsus. Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse § 120 lõike 5 järgi ei kuulu hääletamisele pärast riigieelarve eelnõu teise lugemise lõpetamist esitatud muudatusettepanekud, mida Vabariigi Valitsus ei toeta ja mille juhtivkomisjon on jätnud arvestamata. Eelnõu tekstis on muidugi tehtud keelelised ja tehnilised täpsustused. Aitäh!

11:54 Esimees Eiki Nestor

Küsimused ettekandjale. Andres Herkel, palun!

11:54 Andres Herkel

Aitäh, härra juhataja! Austatud ettekandja! Küsimus puudutab nii seda kui mõneti ka eelmist eelnõu. Eelmise eelnõuga te lõite maksubaasi, selleks et muudatusettepanekutes toodud kulutustele katteallikaid luua. Küsimus on aga säärane: mis teie arvates on maksumuudatuste peamine eesmärk? Kas nende eesmärk on mõjutada majanduskeskkonda või tekitada riigieelarvesse vahendeid lubaduste täitmiseks? Teistpidi öeldes, kas te peate õigeks ka seda, et koalitsioon võttis endale võimaluse tekitada katteallikaid, mida opositsioonil muudatusettepanekute esitamise tähtjaks ei olnud võimalik teha?

11:54 Mihhail Stalnuhhin

Aitäh! Selline väga hea lai küsimus. Ma ütleksin, et küsimuses olid juba vastused sees: nii seda, teist kui ka kolmandat, nii heeringat kui ka torti. Olenevalt sellest, millise muudatusega on tegemist, me saame rääkida eri suundadest. Te ei maininud näiteks sotsiaalsuunda. Parandatakse lastega perede olukorda ja kõigi töötajate olukorda, kes saavad kuni keskmist palka, neid on 86%. Nii et jah, siin ongi selline lugu, Andres, et koalitsioonil on selline võimalus, on.

Mina praegu olen näiteks mõtteis. Täna hommikul ma juba arutasin seda, et arutelu käigus on räägitud sellest raportist, mille koostas fiskaalpoliitika kohta riigieelarve kontrolli erikomisjon. Praegu ma mõtlen, mida nüüd sellega teha. Ma olin Kristjan Kõljala tugi, tähendab, ma pidin teda asendama, kui tema ei oleks saanud midagi teha, aga ta tegi kogu selle töö algusest lõpuni üksinda ära ja mina lihtsalt vaatasin pealt. Aga see on meie koostöö, see on meie erikomisjoni üks suur ilus koostöö. Praegu peab mõtlema – jaanuarist alates on rahulikumad ajad –, kuidas neid ideid, mis seal kõlasid ja mille kohta on selge riigikogulaste seisukoht olemas, tuua siia saali. Nii et jah, rahanduskomisjon kasutas seda instrumenti, mis on koalitsioonile antud, selleks et täita koalitsioonilepingut. Ma olen õnnelik, sest need eesmärgid, mis on ette pandud, tõenäoliselt täituvad. Ma ei ole sugugi õnnelik selle üle, et sellist instrumenti oli vaja, aga jällegi, ma ei hakka enam ajapuudusest rääkima.

11:57 Esimees Eiki Nestor

Taavi Rõivas, palun!

11:57 Taavi Rõivas

Aitäh, austatud juhataja! Lugupeetud ettekandja! Selle eelarve menetlemisel tasub olla tänulik selle eest, et seaduse järgi ei tohi Riigikogu eelarve tasakaalu halvendada, ainult tänu sellele on see eelarve tasakaalus, muidu me näeksime siin ilmselt üha kasvavat miinust. Aga minu küsimus puudutab ettepanekut nr 1, mis on minu meelest väga iseloomulik neile eelarvemuudatustele, mida uus valitsus on teinud. Nimelt on siin ette nähtud terve hulk maksutõuse, kokku rohkem kui 67 miljoni euro eest. Minu küsimus on lihtne. Te tõstate nii tööjõumakse kui ka tarbimismakse. Te lubasite suure suuga, et uus valitsus panustab majanduskasvu ja teeb jõulisi muudatusi. Kuidas kõik need maksutõusud ilma ühegi leevendusega, mida siin eelarves ju ei ole, aitavad kaasa majanduskasvule?

11:58 Mihhail Stalnuhhin

Aitäh! Sellele küsimusele olen ma paar korda juba vastanud. Ma ei armasta ühte ja sama juttu rääkida, nii et nüüd on õige aeg natuke fantaseerida. Näiteks, ma oletan – see ei ole päris sama, kui ma teile ütleksin, et nii see ongi –, et kui alkohol läheb kallimaks, siis juuakse vähem, pärast ei pea nii palju enam alkoholismi ravima ja tegelema kõige sellega, mis sellest tuleneb, vähem on õnnetusjuhtumeid, nii lihtsalt õnnetusjuhtumeid kui ka tööõnnetusi, tootlikkus paraneb jne. Härra Rõivas, ma saan siin nii palju kui võimalik neid harjutusi teha. Ma lihtsalt ei saa aru, kuidas nii juhtub. Kui siin saalis läks jutuks, et majutusasutuste käibemaks jääb samaks, siis teie fraktsioonist keegi ütles, et ah, seda polegi vaja, ettevõtjad on juba harjunud, neile pole seda vaja. Aga kui tuleb juttu mingist analoogsest asjast, mida on pakkunud koalitsioon, siis on see kõik vale. Nii et loogika kasutamine on siin väga omapärane. Ma arvan, et see eelnõu on hea selle poolest, et see tulevikus kasvatab inimeste sissetulekuid ilma järsu palgatõusuta. Te olete kindlasti kursis, et analüütikud on hädas sellega, et keskmine palk kasvab kiiremini kui tootlikkus. Inimeste heaolu ja elatustaset on nüüd võimalik parandada sellega, et teenitud rahast jääb lihtsalt rohkem kätte, ettevõtjal ei ole vaja täiendavalt maksta. Vaat sellest ei ole kunagi räägitud. Sellel teemal on palju mõtteid. Kuidas toetab majanduskasvu? Eks ta toetab.

12:00 Esimees Eiki Nestor

Aivar Sõerd, palun!

12:00 Aivar Sõerd

Austatud esimees! Austatud ettekandja! Enne eelarve eelnõu kolmandat lugemist viidi eelnõusse koalitsiooni hääletage sisse muudatus, millega suurendatakse kulusid 15 miljoni võrra. Selgitusse on kirjutatud, et reservi kavandatakse vahendid maksumuudatuste rakendamiseks vajalike IT-arenduste tegemiseks. Me käsitlesime seda küsimust rahanduskomisjonis, aga jäi segaseks, mis tegevused need täpselt on ning kui palju on mõeldud eraldada maksuametile ja kui palju Sotsiaalkindlustusametile arendustööks. See 15 miljonit, ma saan aru, on seotud eelmise eelnõuga, mille alusel jõustuvad mitmed uued maksumuudatused. Aga 15 miljonit maksubürokraatia kuludeks on niivõrd uskumatu summa. Kas te oskate selgitada, kuhu täpselt see raha läheb? Eelarves on tegevused tavaliselt kirjeldatud ikkagi palju väiksemate summade kaupa.

12:01 Mihhail Stalnuhhin

Aitäh! Ma arvan, et te teate minu vastust ette, sest komisjonis me seda selgitust ei saanud. Juttu oli mäletatavasti sellest, et see, mis on infotehnoloogiaga seotud, on selline elav protsess. On võimalik, et raha kulub vähem, aga on võimalik, et sellest summast ei piisa. Aga see, et Eesti on infotehnoloogia arengu poolest 20. kohal maailmas, see, et kompuutrite arvult me oleme 28. kohal maailmas, seab meile konkreetseid eesmärgid. Vaadake, mina isiklikult arvan, et üks kvaliteetsemalt töötavaid riigiasutusi on Maksu- ja Tolliamet. Ma olen selles veendunud. Samas saan ma aru, et ilma infotehnoloogiata poleks ta millekski võimeline. Kui nende spetsialistid panevad eelarvesse sellise summa kas Rahandusministeeriumi kaudu või kuidagi teisiti, siis mina isiklikult usaldan neid ja usun, et see summa läheb täpselt sinna, kuhu vaja.

12:03 Esimees Eiki Nestor

Krista Aru, palun!

12:03 Krista Aru

Härra juhataja! Austatud ettekandja! Ka mind ei rahuldanud teie vastus selle 15 miljoni kohta. See on väga suur summa. Meil on olemas väga korralikult töötavad programmid ja üldist filosoofiat me oskame kõik ajada. Aga konkreetne küsimus puudutab lasteaiaõpetajate palka. Kui me paneme 15 miljonit maksumuudatuste jaoks vajaliku programmi täiendamisse, siis kuidas kavatseb koalitsioon kasutada seda 4 miljonit lasteaiaõpetajate palga jaoks? Mis selle taga on?

12:04 Mihhail Stalnuhhin

Aitäh! See on toetus. Kui te loete selgitust, siis näete, et see on toetus omavalitsustele. Sellised kohad, kus ma seda mehhanismi ei näe, on enamuses, aga ma tean, et Mailis Reps tegeleb sellega. Ma tean, millised kogemused tal on, ja ma tean, kui hästi ta seda materjali valdab. Ma arvan, et see raha läheb täpselt just lasteaednike palga jaoks ja kutsub esile positiivse efekti.

12:04 Esimees Eiki Nestor

Urmas Kruuse, palun!

12:04 Urmas Kruuse

Aitäh, austatud istungi juhataja! Lugupeetud ettekandja! Kas te saate kinnitada, et seakasvatajatele tõuaretustoetuseks ettenähtud 2 miljonit eurot on nende esindusorganisatsioonidega läbi räägitud ja selle tõttu see punkt sellisel kombel siin eelarves ka sees on?

12:05 Mihhail Stalnuhhin

Aitäh! Miskipärast on mul selline tunne, et teie teate seda paremini kui mina. Oleks imelik, kui mina teaksin seda paremini kui teie. Ma kohe siiralt usun, et te endise ministrina teate vastust sellele küsimusele. Komisjon ei pea sellistesse üksikasjadesse süvenema. Tähendab, tal on see võimalus, ta võib seda teha, aga mina seda vajadust ei näe. Komisjonis on piisavalt inimesi, kes saavad põllumajandusest palju rohkem aru kui mina, linnainimene. Kui neid küsimusi komisjonis ei kõlanud, siis nii see on, pole midagi parata.

Eelmise aasta sügisel olin koos erikomisjoniga kohtumisel ühes toredas Eesti kohas, kus katku tõttu toimus täiesti jube sigade tapmine. Rääkisime inimestega, kes pidid seda tööd tegema. Te mäletate ilmselt sellest ajast artikleid, kus kirjeldati, et maasse kaevatud sead hakkasid pärast kuumuse tõttu sealt – ma isegi ei tea, millist verbi siin kasutada – välja tulema. Ma arvan, et sellele sfäärile põllumajanduses on vaja kindlasti toetust anda, ja ma loodan, et maaeluminister teab, kellele see peaks minema. Ma usaldan teda.

12:06 Esimees Eiki Nestor

Liina Kersna, palun!

12:06 Liina Kersna

Aitäh, hea juhataja! Austatud komisjoni esimees! Reformierakonna fraktsioon tegi muudatusettepaneku, mis nägi ette suurendada tuleval aastal naiste varjupaikade rahastamist. Teada on, et rahapuuduse tõttu on tuleval aastal paljudes maakondades naiste tugikeskuste eelarved peaaegu poole väiksemad kui sel aastal, ja on ilmselge, et paljudes maakondades varjupaigateenust enam osutada ei ole võimalik. Miks te seda ettepanekut ei toetanud? Ma olen aru saanud, et praeguse koalitsiooni puhul ei saa öelda, et küsimus on rahas.

12:07 Mihhail Stalnuhhin

Aitäh! Küsimus on just nimelt rahas. Esiteks jäi kõlama, niipalju kui ma seda arutelu mäletan, et varjupaikade rahastamine viimastel aastatel on kasvanud. Aga komisjonis oli juttu sellest – ei olnud minu asi need küsimused kokku leppida –, et Reformierakond sai ise valida, kuhu ta suunab raha, mis praegu läks e-residentsuse arendamise jaoks, Pimedate Ööde filmifestivalile, Gaudeamusele, paraolümpiale ja veel kuhugi. Ma ei oska midagi öelda. Te oleksite võinud läbirääkimistel teise

prioriteedi valida, siis oleks seda toetatud. Teiseks, jah, mulle jäi meelde, et varjupaikade rahastamist on viimastel aastatel teatud summa võrra suurendatud.

12:08 Esimees Eiki Nestor

Arto Aas, palun!

12:08 Arto Aas

Aitäh! Hea ettekandja! Mul on kahju, et uus valitsusliit ei toetanud meie ettepanekuid regionaalvaldkonnas, näiteks kergliiklusteid või hajaasustusprogrammi. Kohalike omavalitsustelt võetakse ka sotsiaalmaksu tõusuga ära 3 miljonit eurot. Aga minu küsimus puudutab spordivaldkonda. Ma ise olen suur spordifänn ja tegelen selle teemaga. Sellega tegeles ka eelmine valitsus, kes otsustas spordivaldkonna rahastamist korrastada. Lepiti kokku, et selle valdkonna finantseerimist suurendatakse Kultuuriministeeriumi ja EOK kaudu, et ei peaks enam Riigikogus viimases voorus katuserahaga seda valdkonda aitama. Ometi me näeme siin väga palju ürituste toetamist, inventari soetamise toetamist jne, mis iseenesest on tore. Aga kas see süsteem on nüüd uus või on see tegelikult täpselt sama segane süsteem nagu varasematel aastatel?

12:09 Mihhail Stalnuhhin

Palun vabandust, aga kas jutt on spordi finantseerimisest või katuserahast? (Vastus saalist.) Ah spordi finantseerimisest. Ma olen üsna pikka aega olnud ühe linnavolikogu esimees. Meil oli headel aegadel 53 spordiklubi, mida me pidime toetama. Halbadel aegadel, mis algasid 2009. aastal, me pidime selle programmi üle vaatama. Siis said linnaeelarvest toetust 39 asutust, me ei toetanud mitte spordiklubisid, vaid ühte või teist spordiala. Sellest ajast alates – ma olen mitme ministriga sellel teemal rääkinud – on mul selline ettekujutus, et spordi finantseerimises on midagi mäda. Aga see on olnud nii üsna pikka aega. Ma saan aru nii, et kui sa maksad täna selle eest, et üks või teine laps veedaks kolm-neli-viis tundi spordisaalis, mitte ei jookseks mööda tänavaid ega tegeleks kurat teab millega, siis see ei ole raha kulutamine, see hoiab raha kokku. Tippspordi kohta ei oska ma midagi öelda. Aga see küsimus on seniajani minu arvates üle vaatamata. Ma ei tea, kas praegune koalitsioon jõuab seda süsteemi korrastada või mitte, aga praegu on see samasugune, nagu see on olnud viimastel aastatel.

12:11 Esimees Eiki Nestor

Urmas Kruuse, palun!

12:11 Urmas Kruuse

Aitäh, austatud istungi juhataja! Hea ettekandja! Vastus minu eelmisele küsimusele mind natuke hämmastas. Me räägime 67 lisamiljonist ja 2 miljoni kohta ei tule konkreetset vastust. Kas vastab tõele see, mida veisekasvatajad on küsinud? Nemad jäeti tõuaretustoitest ilma. Kuna seakasvatajad ja nende esindajad on Keskerakonnaga väga lähedalt seotud, kas siis võib olla, et see 2 miljonit eraldati neile just sellepärast?

12:12 Mihhail Stalnuhhin

Aitäh! Alguses kõlas küsimus nii, et kas keegi on palunud seda raha. Esimene küsimus kõlas üsna imelikult. See oli selline küsimus, millele ei suuda vastata, et kas mulle on teada, et oleks mingi taotlus ... Vaatame pärast koos stenogrammi, aga see kõlas niiviisi ja ma ei teadnud, kuidas sellele vastata. Ma ei kujuta ette, et valitsus hakkaks raha eraldama kellelegi, kes pole seda taotlenud. Sellist imet pole ma küll näinud ja tõenäoliselt mitte kunagi ei näe ka. Meie sõbrad ei ole mitte ainult seakasvatajad, keda jäi küll üsna vähe järele selle ajaga, kui teie valitsuses olite. Ma eile vaatasin stenogramme. Esimesel lugemisel rääkis keegi sellest, et 2010. aastal oli Eestis 1500 seakasvatajat, aga praegu on hea, kui 100 on alles jäänud. Sõpru on meil piisavalt ja kui kõigile ilma taotluseta raha eraldada, siis, teate, ei oleks mingit ühelgi teisel eesmärgil rahastamist olemas. Võtke seda naljana, aga muidugi ei ole see võimalik, et keegi hakkab lennukilt või helikopterilt raha alla loopima sinna, kus seda ei oodata.

12:13 Esimees Eiki Nestor

Keit Pentus-Rosimannus, palun!

12:13 Keit Pentus-Rosimannus

Aitäh, austatud juhataja! Hea ettekandja! 2017. aasta riigieelarve katteks olete planeerinud maksutõusud, mis väga värselt parlamendis läbi suruti, rikkudes protseduurireegleid ja mitte kinni pidades ka seaduses ettenähtud kuue kuu pikkusest etteteatamisajast. Opositsioon on hoiatanud, et see kõik toob suure tõenäosusega kaasa vaidlused ja tuleb arvestada, et reegleid rikkudes läbisurutud maksumuudatused võidakse ka tühistada. Kui selgub, et te olete eelarve üles ehitanud sisuliselt blufile ja hiljem tühistatavatele maksumuudatustele ning suur osa eelarvest on selle tõttu katteta, siis mis sellele järgneb?

12:14 Mihhail Stalnuhhin

Aitäh! Ma ei tea, mida teie nimetate suureks osaks. Mina tean, et suurem osa on see, mis on üle 50%. Me räägime praegu seoses nende muudatustega 68 miljonist ja kõik see isegi ei lähe selle maksureformi alla. Jah, karta on, et tulevad mingid vaidlused. Ma ei välista seda. Kui on midagi head, siis alati leidub keegi, kes tahaks seda põhja lasta. Aga on vaja oodata ja vaadata, mis juhtub. Praegu usute teie ühte asja ja mina teist. Kellel meist on õigus, seda näitab ainult aeg. Selle eelarve absoluutse enamikuga on katte mõttes kõik korras.

12:15 Esimees Eiki Nestor

Liina Kersna, palun!

12:15 Liina Kersna

Aitäh, hea juhataja! Austatud komisjoni esimees! Ma siiski jätkan naiste varjupaikade teemal. Praegune rahastamiskriis ongi tekkinud sellest, et eelmisel aastal sai just nimelt katuseraha eest neile raha eraldatud. Kuid olgem ausad, naiste tugikeskuste teenuse tagamine ei ole regionaalne investeering, see on püsikulu. Seetõttu peangi ma oluliseks, et see oleks riigieelarves baaskuluna kirjas. Kas teie hinnangul on naiste varjupaikade teenuse tagamine eelarves investeering või püsikulu?

12:16 Mihhail Stalnuhhin

Kui rääkida lähitulevikust, siis ma tahaksin arvata, et see on püsikulu. Ma olen üsna tihti tegelnud sotsiaalprobleemidega, kuigi mul oli rohkem seost ettevõtluse, kultuuri ja haridusega. Seda, mis asi on vägivald peres, me ju kõik teame. Koos teiega tahan loota, et see muutub püsikuluks.

12:16 Esimees Eiki Nestor

Jürgen Ligi, palun!

12:16 Jürgen Ligi

Aitäh! Uus valitsus õigustas oma ametisse astumist sellega, et ta paneb majanduse kasvama. Kuidas see eelarve majanduse kasvama paneb? Kas see suurendab või vähendab maksukoormust ja kui palju?

12:17 Mihhail Stalnuhhin

Vabandust, mul jäi nuuskamise tõttu vist midagi kuulmata. Kas tohib küsimust korrata?

12:17 Esimees Eiki Nestor

Tohib korrata.

12:17 Jürgen Ligi

Valitsus lubas, et paneb majanduse kasvama. Kuidas see eelarve majanduse kasvama paneb? Kas see suurendab või vähendab maksukoormust ja kuidas see teie hinnangul seostub majanduskasvuga?

12:17 Mihhail Stalnuhhin

Aitäh, lugupeetud kolleeg, ma ütleksin isegi Jürgen! Mis meid ühendab? Meid ühendab hetkel see, et seesama minister, kes siin esimesel lugemisel saalile jutustas, kuidas see eelarve majanduse kasvama paneb, on ka praegu minister. Kogu tema juttu saab esimese lugemise stenogrammist igaüks lugeda: investeeringud infrastruktuuri, suurte ehituste finantseerimine, palkade kasv, mis kutsub esile

täiendava tarbimise siseturul jne. Tal on seal kokku viis punkti. Kõik see jutt käib ilusasti ka selle eelarve kohta, mida me täna vastu võtame. Nii et täpselt niiviisi, nagu see oli 16. novembril, see eelarve töötabki.

12:19 Esimees Eiki Nestor

Urve Tiidus, palun!

12:19 Urve Tiidus

Aitäh, lugupeetud juhataja! Lugupeetud komisjoni esimees! Kindlasti on teile tuttavad kuulsad luuleread "kuni su küla elab, elad sina ka". Eesti Külaliikumine Kodukant on suurim maaelu väärtusi edasikandev ja külade arengut toetav ühendus, millel on nähtav, tuntav ja arvestatav jõud ning mis on rahvusvaheliselt tunnustatud. Reformierakonna fraktsioon tegi eelarve kohta muudatusettepaneku eraldada sellele liikumisele 50 000 eurot, koalitsioon lükkas selle tagasi. Mis lootust te annate nendele naistele ja meestele, kes edendavad külaliikumist Kodukant ja Eesti külade elu?

12:19 Mihhail Stalnuhhin

Aitäh! Ma ei usu, et nii kaua koalitsioonis olnud Reformierakond ei tea, kuidas neid lootusi antakse. Siin oli juttu seakasvatajatest, teie räägite ühest teisest organisatsioonist, mis on tõenäoliselt teile lähedasem kui seakasvatajad ja tõuaretus. Mis siin ikka, öelge neile inimestele seda, mida üks poliitik kuskil külas tavaliselt räägib, et kui valid mu tagasi ja me võidame, siis ma teen kõik sinu heaks ära. Ja pärast nad ootavad neli aastat. Teeme nii.

12:20 Esimees Eiki Nestor

Remo Holsmer, palun!

12:20 Remo Holsmer

Aitäh! Mul on küsimus sotsiaalmaksu tõstmise kohta 1. jaanuarist 2017. See on planeeritud järgmise aasta eelarvesse katteallikana, üle 40 miljoni euro. Kui see vaidlustatakse ja tagasi pööratakse, mis siis saab? Jutt sellest, et astmelise tulumaksu jaoks on vaja 2017. aastal sotsiaalmaksu tõsta, ei päde lihtsalt aastaarvude mõttes. Tulumaksuvaba miinimumi suurendamine 500 euron hakkab kehtima aastal 2018, sotsiaalmaksu te soovite seadusega võrreldes aga tõsta aastast 2017. Neid asju ei saa kokku siduda. Ehk veel kord: kui sotsiaalmaksu tõstmine vaidlustatakse, mis siis saab? Katteallikana langeb see siis eelarvest ära. Mis on rahanduskomisjoni esimehe plaan?

12:21 Mihhail Stalnuhhin

Aitäh! Siin oli kohe mitu-mitu huvitavat küsimust. Esiteks, kommentaar: ma ei ole ekstrasenss. Kui ma oskaksin ette öelda, mis saab, siis ma tõenäoliselt siin ei seisaks. See on üks asi. Teiseks, minu mälu järgi oli vist esimese lugemise seletuskirjas majandusprognoos – seda uskus eelmine valitsus ja usume ka meie –, mis ütles, et aastatel 2019 ja 2020 on oodata umbes 0,5%-list SKT kasvu. See on seal selle mõttega sees, et seetõttu saab vajaduse korral aastatel 2017 ja 2018 võtta laenu, mille saab tagasi maksta juba 2019 ja 2020. Ütleme niiviisi, et see oleks üsna kehv stsenaarium. Tõenäoliselt ei arva te, et Riigikogu peaks käituma niiviisi, et see stsenaarium teostuks. Minu arvates me oleme siin ühe ja sama asja eest väljas.

Viimane küsimuse osa oli ka midagi huvitavat. Minu arvates te, Remo, hindate veidi üle komisjoni esimehe rolli. Ma muidugi seisan siin ja vastan küsimustele, aga tegelikult on minu funktsioonid seaduses ilusasti lahti kirjutatud: ma organiseerin ja korraldan rahanduskomisjoni tööd. Minu dokumendid on need, mis juhatus vastu võtab ja komisjoni saadab. Minu eesmärgid ei ole ära näidatud mitte kusagil minu isiklikes prioriteetides, vaid koalitsioonilepingus. Nii et ei saa rääkida sellest, mida mina isiklikult kavatsen teha, sest me teeme kõike kollegiaalselt. Ma arvan, et me oleme seda teinud, me teeme ja hakkame tegema. Me loodame koostööd kõigiga siin saalis. Nii et selle küsimusega sai küll veidi üle pingutatud. Mina ise komisjoni esimehe ametit nii tähtsaks ei pea.

12:23 Esimees Eiki Nestor

Keit Pentus-Rosimannus, palun!

12:24 Keit Pentus-Rosimannus

Aitäh, austatud esimees! Hea ettekandja! Ütlen ausalt, et teie vastus minu eelmisele küsimusele hämmastas mind päris sügavalt. Te ütlesite rahanduskomisjoni esimehena, et katteallikate hulgas oleva 68 miljoniga ei pruugi olla kõik korras ja see on vähemalt osaliselt seotud nii protseduurireegleid rikkudes kui ka seaduses kehtivat kuue kuu pikkust etteteatamistähtaega eirates läbisurutud maksutõusupaketiga. 68 miljonit! Minu küsimus on endine: kui kas või osa sellest rahast ära langeb, mida koalitsioon siis ette võtab? Ma loodan väga, et eelmisele küsijale vastates mainitud laen jooksvate kulude katteks oli kas keelevääratus või halb nali. Või te ütletegi, et koalitsioonil ega rahanduskomisjoni esimehel ei ole plaani, kuidas käituda, kui selline olukord tekkima peaks?

12:24 Mihhail Stalnuhhin

Aitäh! Jah, mul ei ole plaani. Ma teen oma tööd, ma ei kirjuta plaane. Selleks on inimesed, kes on minust targemad. Vaat sellel lihtsal põhjusel. On inimesi, kes pakuvad välja edasise strateegia ja taktika, ja mina nõustun nendega. Kusjuures ma nõustun rõõmuga selle koalitsioonilepinguga, mis praegu kehtib. Mina neid plaane ei kirjuta ja mina ei võta osa valitsuse istungitest ega koalitsiooninõukogu istungitest. Võib-olla vanasti oli teistmoodi, aga praegu on vaat niiviisi.

12:25 Esimees Eiki Nestor

Jürgen Ligi, teine küsimus, palun!

12:25 Jürgen Ligi

Aitäh! Härra Stalnuhhin! Minu arust on teie rolli väga raske ülehinnata. Te peate tõepoolest tagama menetluse käigus, et rahanduskomisjon saaks kogu informatsiooni, eriti oluline on see olukorras, kus eelarve on suuresti muutunud. Minule vastates te viitasite Sven Sesterile, kes on kunagi novembris justkui midagi öelnud, kui mind siin ei olnud. Sven Sesteri arvamusi majandusest on raske alahinnata. Ma siiski küsin selle eelnõu praeguse seisuga kohta. Kas peale seda, kui siin on makse tõstetud ja vähendatud, selle eelarvega lõppfaasis soositakse majandusarengut või tõstetakse hoopis makse? 16. novembril me võisime rääkida tööjõumaksude vähendamisest, teadus- ja hariduskuludest ja sellistest asjadest kui majandusarengu stiimulitest. Aga need viimased muudatused on need, mille kohta ma tahan küsida. Kas nendega anti majandusele hoogu juurde, nagu uus valitsus lubas, või pigem pandi koormat juurde?

12:26 Mihhail Stalnuhhin

Aitäh! Esimeses pooles te pakkusite mulle alternatiivi, ma võin valida kas ühe või teise. Ma mõtlesin siin pikalt, et kumma ma valin. Ma ütlen teile, et see annab majandusele hoogu juurde. Ma siiski ei vali seda teist varianti.

12:27 Esimees Eiki Nestor

Jüri Jaanson, palun!

12:27 Jüri Jaanson

Aitäh! Austatud ettekandja! Ma esitan teile kui rahanduskomisjoni ettekandjale sisuliselt sama küsimuse, mille ma esitasin ka rahandusministrile, kes pidas küll seda küsimust oluliseks, aga väga sisulist vastust ma temalt ei saanud. Nimelt, Eesti Panga värske majandusprognoosi järgi toob kulude suurendamine majanduskasvu küll, seda sisetarbimise suurenemise tõttu, aga pikemas plaanis kahjustab majanduse konkurentsivõimet. Ma küsingi, teades sellist prognoosi, milliseks jäi siin rahanduskomisjoni arvamus. Kuidas te seda kommenteerite?

12:28 Mihhail Stalnuhhin

Aitäh! Kui Eesti Panga president käis meile kõike seda rääkimas, olin ma komisjoni realii. Ma ei pidanud meelde jätma, mis otsuse me vastu võtsime, et kas me usume, et läheb selle variandi järgi, või usume kohustuslikus korras teist varianti. Minu teada jäi kõlama see, et võtame teadmiseks. Vaadake, ma loen pidevalt mingeid prognoose. Poliitikuna pead sa seda tegema, kogu aeg pead neid vaatama. Sa vaatad ühte prognoosi ja seal sulle räägitakse, et ah, jumal küll, Brexit on täiesti võimatu,

mis sa arvad, et nad on seal hulluks läinud või veel kuidagi. Kõik räägivad sulle, et see on võimatu, aga see juhtub. Või see, et peaaegu poolteist aastat maailm ootas, kes tuleb Obama kohale. Peale seda, kui eelhääletamised olid toimunud ja kaks kandidaati selgunud, siis kõik ütlesid, et sada protsenti on see Hillary, ei ole võimalik, et valitakse Trump. No ei ole võimalik! Sa vaatad, et 99% kirjutavad Hillary, Hillary, Hillary, aga pärast tuleb Trump. Või lihtsamad asjad. Ilmaprognoos ütleb, et tuleb ilus päikeseline ilm. Võta ikka vihmavari ja pane kotti! Heal juhul ei lähe tarvis, aga tavaliselt on 50 : 50 tõenäosus, et mingi vihm tuleb ikka.

Teate, ausalt öeldes peaksin ma siin rahanduskomisjoni esimehena seistes teesklema, et ma olen majandus- või rahandusalal superspetsialist ja ekspert ning tunnen mõnu igasugustest prognoosidest. Aga inimesena ma tean, et neid prognoose uskuda ... No üks usub, teine ei usu, üks kasutab, teine ei kasuta. Ma tean, et kui koostatakse riigieelarvet, siis Rahandusministeeriumi ametnikud lähevad prognoosidest. Mulle sellest piisab. Ma ei tea, kui kaua see kestab, aga ma vähehaaval püüan teile selgitada, et seda linnukeelt ma ei räägi. Ma olen lihtne inimene provintsist. Mind huvitavad väga konkreetsete asjad, mis on seotud koolide ja kohalike omavalitsuste rahastamisega. Prognoosidega las tegelevad ministeeriumid, kantslerid ja ministrid.

12:31 Esimees Eiki Nestor

Yoko Alender, palun!

12:31 Yoko Alender

Aitäh, hea juhataja! Lugupeetud komisjoni esimees! Liberaalse erakonna esindajana toetan ma väga eraraha kaasamist kultuuri. Meil on Eestis üks erakordne muuseum, nimelt, Okupatsioonide Muuseum Vabamu, millesse eraomanik on investeerinud hulga vahendeid. Vabamu on vabaduse maja, mis inspireerib inimesi vabadust hoidma ja selle eest seisma. Reformierakonna ettepanek, et riik muuseumi investeeringuid toetaks, ei leidnud seekord teie tuge. Mis on teie arvamus, millal see võiks juhtuda?

12:31 Mihhail Stalnuhhin

Aitäh! Ma loodan, et eelmise objekti kohta olid küsimused siirad, sellest seeriast need viimased, kui neid küsimusi ette loetakse ja küsitakse mingi konkreetse objekti kohta. Ma olen kunagi aastaid tagasi ise ka seda varianti kasutanud, kui mulle tehti üks küsimus valmis, et ma kindlasti küsiksin peaministri või kellegi käest, aga hiljem ma seda enam ei ole kasutanud. Vabandust, kui ma eksin, aga mulle tundus, et te lugesite seda kuskilt paberilt maha!

Neid objekte, mida Reformierakond soovis rahastada, aga mis toetust ei leidnud, on üsna palju. Teil on võimalik veel 20 küsimust mulle sel teemal esitada. Eelmine objekt oli selline südantliigutav, ma sain aru, et tegemist on tõsise sotsiaalse probleemiga: koduvägivald, naised, kes vajavad varjupaika jne. Mis puudutab kõiki ülejäänud objekte, siis teile õudselt ei meeldinud, kui ma kord niiviisi vastasin, ja ma ei olekski tahtnud seda varianti enam kasutada, aga ma ütlen teile niiviisi, et kui te oleksite tahtnud seda objekti toetada, siis see raha oleks eelarves sees, sest esimese ja teise lugemise ajal oli ametis veel teie koalitsioon.

12:33 Esimees Eiki Nestor

Anne Sulling, palun!

12:33 Anne Sulling

Hea eesistuja! Hea rahanduskomisjoni esimees! Reformierakond tegi rahanduskomisjonis ettepaneku suurendada Riigikogu välislähetuste eelarvet. Praegune julgeolekuolukord maailmas nõuab intensiivsemat välissuhtlust, samuti tuleb majandusküsimustes hoida muu maailmaga tihedat kontakti, et kogemusi vahetada ja koostöösidemeid luua. Me teame, et Riigikogu välislähetuste eelarve on aastaid paigal püsinud ja on põhjust seda suurendada. Lihtsalt toon näiteks, et majanduskomisjoni, üheksaliikmelise komisjoni välislähetuste eelarve on ainult 6500 eurot aastas. On ilmne, et selle raha eest kuigi kaugele ei sõida: heal juhul Euroopas üks lähetus ühe inimese kohta, mida on selgelt vähe.

12:34 Esimees Eiki Nestor

Küsimust palun!

12:34 Anne Sulling

Minu küsimus teile on selline: miks te ei toetanud Riigikogu välislähetuste eelarve suurendamist?

12:34 Mihhail Stalnuhhin

Aitäh! See on täpselt see koht, kus ma võiksin öelda, et lugege eelmist vastust, aga ma püüan siiski vastata. Mul oli üks tore kogemus umbes poolteist aastat tagasi, kui alustas tööd see koosseis. Üks hea inimene, kes sai Riigikogu liikmeks – ta ei ole mitte teie ega minu fraktsioonis –, jutustas sellest, kuidas ta saadeti kuskile Aafrikasse mingile konverentsile. Ta kuulas seal ära oma 30 esinemist teemal, kui vastik riik on Iisrael ja mida kõike Lähis-Idas peaks ära tegema, selleks et see probleem kaoks. Tegemist oli mingite Põhja-Aafrika regionaalprobleemidega sotsiaal- ja majandusvaldkonnas jms. Mees ei saanud aru, kus ta käis. Aga ta sai aru, et siin on kombeks niiviisi raha raisata: keegi läheb kuskile Brasiiliasse uurima probleeme, mis on seotud näiteks ahvide, ma ei tea, taltsutamisega kuskil džunglites vms. Sellist parlamentaarset turismi on minu arvates liiga palju. Vaataks alguses üle, kas kõik sõidud on vajalikud. Kui inimene ei ole harjunud sellega, et on normaalne sõita ringi nii palju, kui tahad, siis tema arvates on tõesti imelik, miks selle peale raha raisatakse. Otsustavad muidugi komisjonid, mõnikord otsustavad Riigikogu liikmed, mõnikord otsustab juhatus, aga üht-teist võiks selles valdkonnas teha. Alguses peaks vaatama, milline on meie taktika nendes küsimustes, see tuleks üle vaadata. Kui on tähtis kaitseküsimus, siis leitakse raha alati. Kui seda on juurde vaja, siis vaatame, võib-olla mõned teised käigud võiksid ära jääda.

12:36 Esimees Eiki Nestor

Krista Aru, palun!

12:37 Krista Aru

Aitäh, härra juhataja! Austatud ettekandja! Teadus- ja innovatsioonitegevuse jõulist ja julget toetamist sellest eelarvest ei leia. Kuid te väitsite, et õpetajate palgad tõusevad selgelt, jõuliselt ja märksa rohkem, kui eelarve esimeses variandis ette oli nähtud. Kas te kordaksite üle, kui palju siis tõusevad konkreetsetl õpetajate palgad aastal 2017?

12:37 Mihhail Stalnuhhin

Aitäh! Mis puudutab teadust, siis ma tahan teile meelde tuletada, et selle eelarvega, mis täna, ma loodan, vastu võetakse, me panustame teadusesse veidi üle keskmise, nagu ma seletuskirjast mäletan, mingi 0,9%. Kas ei olnud nii? Ajasin segamini, hea küll. Palkade kohta ma ei rääkinud, et tuleb oluline tõus. Ma tegin ühe aritmeetilise tehte, liitsin lihtsalt kaks arvu ja rõõmsalt teatasin teile, et muudatusettepanekuga nr 1 antakse õpetajate palgafondi täiendavalt 11,6 miljonit. Ma olen ise kunagi õpetaja olnud ja mu abikaasa on tegevõpetaja, kes veedab koolis tohutult palju aega. Edasi algavad need raha jaotamised. Öelda, kui mitu protsenti palk tõuseb, on võimalik peale seda, kui minister on öelnud oma sõna, milline see süsteem peaks välja nägema, kuidas me seda arvutame, millised võimalused jätab ministeerium endale ja millised annab kohalikele omavalitsustele. Ma olen Mailisega mitu-mitu korda käinud koolides, väga mitmetes kohtades. Ta teab kõike, millega õpetajad rahul ei ole, ja ma loodan, et sellest tulevad ka mingid praktilised järeldused. Öelda teile, et see tõus on sel aastal nii mitu või nii mitu protsenti, ma tõesti ei oska. See tõus on üsna individuaalne ja sõltub ka kohalikust omavalitsusest. Selliste sammudega, ma loodan, saavutatakse see, et 2019. aastaks on õpetaja palk, nagu koalitsioonilepingus on kokku lepitud, 120% keskmisest.

12:39 Esimees Eiki Nestor

Taavi Rõivas, palun!

12:39 Taavi Rõivas

Aitäh! Lugupeetud ettekandja! Mind veidi hämmastab see üsna arrogantne toon, millega te olete täna vastanud. Minu meelest on need küsimused, mida opositsiooniliikmed on esitanud, olnud ju väga siirad ja väga viisakalt sõnastatud. Ma ei mäleta, et varem oleksid rahanduskomisjoni esimehed endale sellist tooni lubanud. Aga see selleks, see on lihtsalt minu subjektiivne arvamus. Ma tahan teid tunnustada selle eest, et te ütlesite, et te ei ole superspetsialist. Loomulikult, te ei peagi olema, aga minu arusaamist

mööda on maksunduse baasteadmine see, et kui maksukoorem kasvab, siis see mõjub majanduskasvule negatiivselt. Kui me vaatame muudatusi, mida ametisse astunud valitsus on eelmise valitsuse eelarves teinud, siis näeme siin sotsiaalmaksu tõusu, aktsiiside tõusu ja ka mitmeid muid tõuse. Kas te tõesti ei näe, et sellised suured maksutõusud mõjuvad majandusele negatiivselt?

12:40 Mihhail Stalnuhhin

Aitäh! Kõigepealt sissejuhatuse kohta. Lugupeetud härra Rõivas, kui ma olen kedagi siin solvanud, siis ma palun vabandust! Asi on esiteks selles, et minu eesti keel ei ole nii hea nagu teil ja võib-olla ma ei tunneta kõiki neid nüansse, mis keeles võivad olla. Teiseks, meil on erinev mentaliteet. Kolmandaks, tegelikult ei saa enamik saalist üldse aru, kui ma nalja teen, kahjuks jah. Mulle on öeldud, et kui ma nalja teen, siis võiksin naeratada, et teised teaksid, et ma nalja tegin. Varsti tekib mul võimalus teha nalja lastega. Huvitav, kas see on arusaadav, aga seda ma ootan pikisilmi veel nädala. Mis puudutab maksukoormuse tõusu, siis ma paraphraseerin piiblit: las viskab seda koalitsiooni kiviga see koalitsioon, kes oma tööaja jooksul ei tõstnud ühtegi maksu.

12:42 Esimees Eiki Nestor

Eerik-Niiles Kross, palun!

12:42 Eerik-Niiles Kross

Hea esimees! Hea kõneleja! Kolleeg Anne Sullingu küsimusele välislähetuste eelarve kohta te juba vastasite. Meil oli üks parandusettepanek. See tundub olevat üks selline huvitav asi, kus hoiakud tegelikult päris erakondlikke piire pidi ei jookse. Me arutasime seda juba eelmise valitsuse ajal. Tol ajal oli Keskerakonnas üsna palju inimesi, kes ka leidsid, et oleks vaja suurendada välislähetuste eelarvet. Kui uus valitsus ametisse astus, siis üks lubadus, mis mulle väga meeldis, oli see, et suurendatakse välissuhtluse eelarvet. Seda ütles peaminister Ratas, seda on meile rääkinud ka uus väliskomisjoni esimees Marko Mihkelson, kes on öelnud, et seda on väga tarvis, sest on selline julgeolekuolukord. Peaminister lubas ka seda, et kui opositsioonilt tulevad head ettepanekud, siis neid arutatakse. Aga nüüd on see koos teiste parandusettepanekutega maha hääletatud. Milles siis asi on?

12:43 Mihhail Stalnuhhin

Aitäh! Kui Ratas lubas (pealekauba veel Mihkelson ka lubas), siis ta teeb ära, kindlasti. Ma räägin temaga sellel teemal. Mees peab oma lubadust täitma. Ma saan aru, et see on väga kuum soov ja see lahendaks paljud probleemid. Jaanuaris kohtume ja räägime oma muljeid selle kohta, kuidas see kõik siin käis. Ma panen selle kindlasti kirja.

12:43 Esimees Eiki Nestor

Rohkem küsimusi komisjoni ettekandjale ei ole. Avan läbirääkimised. Andres Ammas Vabaerakonna fraktsiooni nimel, palun! Kolm minutit lisaaega.

12:44 Andres Ammas

Lugupeetav eesistuja! Lugupeetavad Riigikogu liikmed! Tuleva aasta eelarvega on kummaline lugu, pretsedenditu lugu. See on sündinud nagu lapitekk: järjest on avastatud toredaid ribasid, mida sinna juurde traageldada. Ühele meeldib täpiline, teisele triibuline ja meeldida on tarvis ju kõigile. Nõnda on eelarve üha paisunud, kuigi ülemäära optimistlik on see eelarve Vabaerakonna arvates olnud algusest peale.

Kolleegid Reformierakonnast on viimase kuu jooksul vahel torisenud, kui on räägitud seisakust majanduses. No tõesti, ülekohtune on rääkida seisakust majanduses, kui majanduskasv ei ole 0, vaid on tervelt 1%. Aga nii see Eesti Panga viimase prognoosi põhjal on. Pilt on kurb, sest raha kõigi nende toredate soovide täitmiseks, mis meil on, ja riigieelarve kulude suurendamiseks saab tulla ikka vaid kasvavast majandusest. Tuleva aasta prognoos ütleb, et majanduskasv on 2,5%. Loomulikult tahaksime kõik seda uskuda, aga kahjuks on kõik viimaste aastate prognoosid osutunud liiga optimistlikuks. Keeruline on täna ennast taas väga optimistlikuks hoiakuks häälestada.

Mis on Vabaerakonna arvates selle eelarve põhiline häda? Meie igikestva rahandusministri üks lemmikväljend on "suur plaan". Ometi just seda suurt plaani, mis tooks Eestile targa majanduse,

panustaks esmajoones teadus- ja arendustegevusse, soodustaks kõrgepalgaliste töökohtade loomist, läkitaks meie parimad ajud õigesse kohta õppima ja tooks nad koju tagasi, suurendaks ettevõtlikkust ja aitaks võita praegu kogu maailmas hoogu koguva talendisõja, meie hinnangul kahjuks näha ei ole. On plaan, kuidas raha ümber jagada, aga plaani, kuidas rikkust juurde tekitada, ei ole.

Mõndagi on selles eelarves head. Tulumaksuvaba miinimumi otsustav suurendamine on hea, seda on Vabaerakond ikka toetanud. Targem olnuks küll pisitasa tõsta ka tulumaksu määra. Minu arvates hoidis IRL sellel asjata kätt ees. On üsna tõenäoline, et vähekindlustatud peredele mõeldud toetused jõuavad sisetarbimisse tagasi. Mul on päris hea meel, et idee suurendada oluliselt tulumaksuvaba miinimumi kasvatas Vabaerakond uuele koalitsioonile ette juba enne seda, kui jõuluvana meile ideede idandamise vahendid tõi.

Kurb oli kuulata põhiettekanajat, kellelt vastuseks küsimusele, kuidas eelarve ikkagi majanduskasvu toetab, mida küsiti saalist mitu korda, kõlas vastuseks: "Eks ta toetab." See ei olnud hea vastus.

Maksusüsteemi muutmine on kallid, seda näitab see 15 miljonit eelarves uute IT-lahenduste väljatöötamiseks, mille kohta küsisime ministeeriumi esindajalt rahanduskomisjonis ega saanud vastust. Ei saanud seda vastust ka täna siin saalis. Tasub mõelda, et ei läheks niimoodi, nagu üheks aastaks loodud madalapalgaliste maksutagastuse süsteemiga, mille IT-lahendus maksis 1,3 miljonit, ja see süsteem oli ühekordseks tarvitamiseks.

Tasub analüüsida, kelle poolt ja kelle vastu uus maksusüsteem tööle hakkab. Eesti Maksu maksjate Liidu juhatuse liige Lasse Lehis on öelnud ja samuti ettevõtja Olari Taal laupäevases ajalehes hoiatanud, et nende arvates kipub see uus maksukord karistama ausat keskklassi, kes on võtnud oma kodu rajamiseks laenu, kellel oli senini soodne esitada ühist tuludeklaratsiooni ja kes ei taha või kellel pole võimalik OÜ-tada.

Veel meeldib meile selles eelarves, et põllumehi aidatakse jõulisemalt kui varem ja nad ei pea loodetavasti varsti enam pidama ebavõrdset võitlust konkurentidega lähiriikidest. Aga me ei ole päriselt aru saanud, kas see abi ikka jõuab piisaval määral ka väiketootjateni või panevad suured kõigele käpa peale.

Õpetajate palga tõusust 120%-ni keskmisest on siit kõnepuldist räägitud tühimusega. Kui vahepeal tundus, et tuleval aastal näeme seal hoopis vähikäiku, siis uus koalitsioon on kiiduväärselt leidnud õpetajate palgaks olulisel määral lisaraha ja säilitab õpetajate palga tõusu vähemalt samas rütmis, nagu toimub palgakasv erasektoris.

Uus koalitsioon väga ei kõnele – noh, ega ka eelmine väga ei kõnelnud – riigiparaadi kokkutõmbamisest, avaliku sektori kulude vähendamisest ja avaliku sektori töötajate arvu vähendamisest. Mullu sellest korra kõneldi, ehmatati n-ö varblased traadilt lendu, aga pärast tiibade soputamist leidis igaüks endale uue koha. Erasektor avalikust sektorist kvaliteetset tööjõudu ikka vist oluliselt juurde ei saanud, kuigi seda oleks sealt võtta küll. Just keskvalitsuses kulutatakse meie hinnangul liiga palju. Mida kaugemale keskvalitsus, seda vähemaks jääb raha oluliste ülesannete täitmise jaoks. Ja loomulikult, Kartaago tuleb hävitada ehk poliitikud ise peaksid näitama eeskuju, vähendades erakondade riiklikku rahastamist.

Uue koalitsiooni tõetund tuleb kevadel, kui pannakse kokku eelarvestrateegia neljaks aastaks ja selgub, kuidas 2018. aasta eelarve kokku jookseb. Mitu koalitsioonileppe lubadust, mis on Vabaerakonnale mookamööda, peaksid siis täitmisele tulema. Tervishoiu rahastamise pikka plaani ootame pikisilmi. Siseturvalisuse arengukava ootab täitmist. Eesti ääremaad vajavad investeeringutoetusi, kui neid ikka elus hoida tahetakse.

Me mööname, et see eelarve on menetluse käigus läinud paremaks. Kui koalitsioon ei oleks nõnda kiirustanud ja oleks võtnud endale mõtlemiseks veel aega, siis võib-olla oleks valmis saanud koguni selline eelarve, mida me saaksime heal meelel toetada. Praegu jäi eksamiks valmistudes tudengi meele siiski aega väheks ja koalitsioon on selle eelnõuga meie silmis läbi kukkunud. Aitäh!

12:52 Esimees Eiki Nestor

Aivar Sõerd Reformierakonna fraktsiooni nimel, palun!

12:52 Aivar Sõerd

Austatud esimees! Head kolleegid! Järgmise aasta riigieelarve seaduse eelnõu koostas põhilises osas eelmine valitsus. Eelarve esimesel lugemisel 26. oktoobril rõhutas minister Sester oma ettekandes kolme prioriteeti: madalamat palka saavate töötajate maksutagastus, sotsiaalmaksu langetus ja üldise

maksuvaba tulu suurendamine. Need kolm meetet kokku oleksid jätnud inimestele ja ettevõtetele 100 miljonit eurot rohkem kätte, mida oleks saanud tarbida, säästa või investeerida, nagu rõhutas minister eelarve eelnõu esimesel lugemisel. Siis aga valitsusliit muutus ja selle tõttu suurenes eelarve maht 67,8 miljoni euro võrra. Suures plaanis on see väike muutus, küll aga on see märgilise tähendusega, sest suurema osa sellest moodustab sotsiaalmaksu tõusu mõjul eelarvesse lisatav 41,9 miljonit eurot. Eelarve esitlemisel rahandusminister aga lubas, et maksukoormus ei suurene, me isegi kuulsime, et maksukoormus on alaneva trendiga.

Uue valitsusliidu maksumuudatuste mõjud selguvad alles tagantjärele ja sammhaaval. Eelmisel nädalal nägime siin saalis ministri kangekaelset soovimatust vastata küsimusele maksukoormuse arengute kohta. Nüüd on siis lõpuks teada, et maksukoormus suureneb nii järgmisel kui ka ülejärgmisel aastal: 2017. aastal 35%-ni SKT suhtes ja 2018. aastal 35,8%-ni SKT suhtes. Sellisele tasemele pole Eesti maksukoormus veel kunagi jõudnud. Rahandusministeeriumi sügisese majandusprognoosi kohaselt on järgmise aasta eelarve 0,2%-ga struktuurses ülejäägis. Vahepeal aga on valminud Euroopa Komisjoni, eelarvenõukogu ja Eesti Panga hinnangud, mille järgi on eelarve struktuurse defitsiidiga. Selle asemel, et tegelda eelarve struktuurse tasakaalu parandamisega, kuulsime eelmisel nädalal, et uus valitsusliit kavatseb hakata eelarve baasseadust muutma. Valitsusliidul on nimelt valminud kava hakata edaspidi koostama ajutise struktuurse defitsiidiga riigieelarveid. Kava on selgelt vastuolus kehtiva eelarveseadusega ja igal juhul oleks see märgiline kõrvalekaldumine tasakaalupõhimõttest. Võib arvata, et ajutisest kõrvalekaldumisest saab reegel. Me ei kuulnud täna ka seda, mis juhtub siis, kui ilmselgelt reegleid rikkudes läbisurutud maksumuudatuste kobareelnõu jõustumise tõttu tekib õiguslik probleem ja katteallikas ära kaob.

Varasemas eelarvekavas tehtud muudatustest üks silmatorkavamaid on see, et uus valitsusliit on lisanud kuludele 15 miljonit eurot maksumuudatuste rakendamiseks vajalike IT-arenduste tegemiseks. On selge, et see läheb põhiliselt Maksu- ja Tolliameti ning Sotsiaalkindlustusameti infosüsteemi ümberkujundamise kuludeks ja sellest omakorda suur osa vaevalt kaks aastat kehtinud madalapalgaliste maksutagastuse süsteemi mahavõtmiseks, astmelise maksuvaba miinimumiga seotud arendustöödeks ja paljudeks muudeks lisanduvateks bürokraatiakuludeks, mis tulenevad maksumuudatustest.

Aga kahtlemata on eelmise valitsuse koostatud eelarve eelnõus põhilises osas õiged asjad, õigesti seatud prioriteedid. Olgu mainitud kas või sõjalise kaitsevõime prioriteetsust: kaitsekulud kasvavad 2,19%-ni SKT-st. On selge, et eelarve panustab inimeste toimetulekule, paraneb lastega perede kindlustatus ega unustata eakaid. Äramärkimist väärivad järgmisel aastal alguse saavad suuremahulised infrastruktuuriinvesteeringud Tallinnas, tee-ehitus ja erinevate objektide rajamine eri kohtades üle Eesti.

Palun lisaiega!

12:56 Aseesimees Enn Eesmaa

Kolm minutit lisaiega.

12:56 Aivar Sõerd

Prioriteetsel kohal on eelarves haldusreformiga seotud tegevused. Raha pensionide, toetuste ja muude riigieelarvekulude suurendamiseks saab tulla vaid kasvavast majandusest. Palkade kasv ei saa kehtvalt kõrvale kalduda majanduse põhinäitajate arengust ja tootlikkuse kasvust. Üks võimalus riigi sekkumiseks on vähendada ettevõtjate tööjõumaksukoormust. Kõige sobivamad meetmed selleks on sotsiaalmaksu määra langetamine ja üldise maksuvaba miinimumi suurendamine.

Tööjõumaksukoormuse vähendamine aitab ettevõtetel säilitada konkurentsivõimet, parandada võimekust investeerida ja luua uusi töökohti. Aga eelarvekava, kuhu on juurde kirjutatud kulude kasv sotsiaalmaksu määra tõstmise teel, Reformierakonna fraktsioon kindlasti toetada ei saa. Täna tähelepanu eest!

12:57 Aseesimees Enn Eesmaa

Martin Helme EKRE fraktsiooni nimel.

12:58 Martin Helme

Lugupeetud asespiiker! Head kolleegid! Järgmise aasta riigieelarves on terve hulk Konservatiivsele Rahvaerakonnale väga sümpaatseid asju. Seal on asju, mida vana valitsuse ajal eelarves ei olnud, mille kohta me tegime parandus- või täiendustetpanekuid ja mis uues versioonis on sees. Ma toon eelkõige välja põllumajandustoetuste suurenemise. Seal on asju, mis on sees ka meie programmis, näiteks omavalitsuste parem rahastamine. Loomulikult ei saa keegi olla vastu õpetajate või päästjate palga tõusule. See kõik on sümpaatne. Aga me peame vaatama seda eelarvet kontekstis. Selle eelarve kontekst on äsja siin vastu võetud kobareelnõu, mis seda kulupoolt justkui kannab. See on meie arvates erakordselt halvasti läbi mõeldud ja majanduslikult Eestile kahjulik. Ma väga kahtlustan, et see ei too neid tulusid, mida ette kujutatakse. Lõppkokkuvõttes ei saa me selle eelarve poolt olla. Aitäh!

12:59 Aseesimees Enn Eesmaa

Siim Kiisler, IRL.

12:59 Siim Kiisler

Auväert juhataja! Austatud Riigikogu! Selle eelarvedebati kaks peamist märksõna on selgelt olnud ühelt poolt majanduskasv ja teiselt poolt maksud. Meil räägitakse majanduskasvust, sellest, kui palju majandus absoluutselt kasvab. Siis me räägime sellest 1%-st ja selles kontekstis ei pane me vahel tähele, et meie SKT *per capita* on eelmistel aastatel päris hästi kasvanud. Selle põhjuseks on olnud väga lihtne asjaolu, et meie elanike arv on viimastel aastatel üldiselt vähenenud. Peame aru saama, et majanduskasv on seotud inimeste arvuga, meie majanduse kasv sõltub sellest, kui palju on Eestis inimesi. Need muudatused, mis me teeme ja millega seoses me tahame ka majanduskasvu ... Palun kolm lisaminutit ka!

13:00 Aseesimees Enn Eesmaa

Kolm minutit lisaega.

13:00 Siim Kiisler

Me peame silmas pidama seda, kas need aitavad kaasa inimeste lahkumisele Eestist või nende siiajäämisele, kas need aitavad kaasa sellele, et inimesed otsustavad oma peret suurendada, või sellele, et inimesed otsustavad jätkata pigem vanaviisi. Selles kontekstis on IRL-i arvates järgmine aasta oluline, sest see on esimene aasta, kui madalamat palka saavad inimesed saavad osa tulumaksust või kogu tulumaksu tagasi. IRL lubas seda valimistel. Mäletatavasti kutsus see valimislubadus esile väga palju kriitikat, seda naeruvääristati, tehti mitmesuguseid etteheiteid, aga me oleme uhked, et see saab nüüd teoks. Selle asja mõte on ju algusest peale olnud see, et madalamat palka saavad inimesed saaksid oma majandusmured lahendada ära Eestis ega peaks selleks Eestist lahkuma. Kui nad Eestist lahkuvad, siis aeglustub ka majanduskasv. Neid kahte asja peab vaatama koos.

Jah, aasta pärast see süsteem laieneb, nii et kõigil, kes saavad kuni keskmist palka, on maksuvaba tulu 500 eurot, aga see samm, mis juba nüüd astutakse, on selles kontekstis kindlasti oluline. Nagu me lubasime, see muudatus, mis annab lisaraha madalama palgaga inimestele, tehakse ära nii, et üksikisiku tulumaksu määr ei tõuse. Ma ei ole nõus Vabaerakonna esindajaga, kes arvas, et seda määr peaks tõstma. Jah, tõesti, kuuest parlamendierakonnast neli lubasid enne valimisi, et see määr peab kasvama: Keskerakond – kuni 33%-ni, sotsiaaldemokraadid – kuni 29%-ni ning EKRE ja Vabaerakond – kuni 25%-ni. Vaid kaks erakonda kuuest leidsid, et maksimummäär peaks jääma 20% peale. Nii et Reformierakond ja IRL võivad koos rõõmustada, et see olukord säilib. Võime tunda rahulolu.

Teiselt poolt on elanike arv seotud ka sellega, milliseid toetusi riik oma kodanikele ja elanikele maksab. Järgmine aasta on ka siin murranguline. Peretoetused kasvavad eelkõige alates 1. juulist niiviisi, et tekib kvalitatiivselt uus olukord. Võib-olla paljud veel ei taju, et kui kolme lapsega pere hakkab saama täiendavalt 500 eurot kuus, nelja lapsega pere 600 eurot kuus, aga näiteks seitsme lapsega pere 1000 eurot kuus toetust, siis see on ikkagi hoopis uus olukord. IRL loodab ja usub, et tänu sellele hakkab meil sündima rohkem lapsi, sest peredel on kindlustunne, et nad saavad endale lubada kolmandat last, neljandat last jne. Ka see, kui peredes on rohkem lapsi, aitab jällegi kaasa majanduskasvule. Me peame neid asju vaatama koos.

Muud olulised positsioonid selles eelarves on meie arvates kindlasti need, et me maksame põllumeestele konkurentsipositsiooni parandamiseks lisatoetusi ning eraldame täiendavalt raha

õpetajate palga tõstmiseks ja selleks, et nende palk jõuaks kiiremini 120%-ni Eesti keskmisest palgast. Me peame ära märkima, et IRL on loomulikult väga rahul, et selles eelarves on riigikaitsekuludeks ette nähtud üle 2% ja peale selle oleme valmis meie liitlasi siin vastu võtma. Loomulikult oleme rahul ka sellega, et järgmisel aastal tõusevad pensionid ligi 5%, mis on paljude inimeste toimetulekuks väga tähtis.

Lõpetuseks. IRL seisab ka edaspidi selle eest, et riigi rahaasjad oleksid korras. Järgmise aasta eelarve on struktuurses tasakaalus, nii nagu seadus seda ette näeb, ja ka järgmise aasta lõppedes on meie riigi rahaasjad heas korras. Nii et võime rahuliku südamega seda eelarvet toetada. Aitäh!

13:05 Aseesimees Enn Eesmaa

Kalvi Kõva Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsiooni nimel.

13:05 Kalvi Kõva

Hea Riigikogu aseesimees! Head kolleegid! Tuleva aasta eelarve eesmärk on muuta Eesti ühtsemaks, tugevamaks ja majanduslikult edukamaks ning vähendada nii inimeste kui ka piirkondade ebavõrdsust. See tähendab inimeste ja riigi paremat hakkamasaamist, ettevõtlikku Eestit, kus majanduse areng pääseb kannu tagant välja ja kõik inimesed tunnevad, et nende tööd hinnatakse. See tähendab tarka Eestit, kus tänapäevast haridust saab igast koolist, õpetajad on motiveeritud ja e-riik on võimalikult paljudele kättesaadav. See tähendab ka kaitstud riiki, kus on tugevad liitlassuhted NATO ja Euroopa Liiduga, kuid ka niisama tugev siseturvalisus.

Järgmise aasta eelarve üks tähtis märksõna on kindlasti hoolivus. Koalitsioon suurendab vähem teenivate inimeste sissetulekut ja toetab lastega peresid. Just lastega pered ja lapsed on, head sõbrad, see tagatis, et kaugemas perspektiivis on meil majanduskasv ning hästi hakkama saav ja haritud tulevane põlvkond. Selleks peame tänasel päeval mõtlema eeskätt tulevikule.

Veel mõni aasta tagasi oli lapsetoetus 19 eurot ja keegi isegi ei uskunud selle kasvu.

Sotsiaaldemokraadid on kolmes viimases valitsuses pidanud seda teemat üheks kõige olulisemaks. Meie eestvedamisel on lapsetoetus hüppeliselt kasvanud ja see kasv jätkub ka järgmisel aastal, kui pööratakse rohkem tähelepanu kolme ja enama lapsega perekondade ja üksikvanemate abistamisele. Vaadates Statistikaameti viimati avaldatud laste vaesuse uusi näitajaid, võime tunda uhkust, sest vähenemas on nii suhtelises vaesuses elavate laste hulk kui langemas ka laste absoluutse vaesuse määr. See kinnitab, et meie sammud laste heaolu parandamisel on olnud õiged. Oleme teinud tööd selle nimel, et lasterikka pere mõistet laiendatakse ning lasterikkaks pereks loetakse ka kolmelapselist perekonda. Olgu siinkohal öeldud, et järgmise aasta 1. juulist jõustuv uus lasterikka pere toetus tähendab, et alates 1. juulist saab pere kolmanda lapse eest 300-eurost lisatoetust. See tähendab, et kolmelapselisele perele makstav igakuine lapsetoetus koos peretoetusega on kokku 500 eurot, seitsme ja enama lapsega pere igakuine lapsetoetus koos peretoetusega on siis kokku 1000 eurot.

Peale selle käivitub järgmisel aastal – võib ütelda, et ka sotsiaaldemokraatide eestvedamisel – üksikvanematoetus ehk elatisabifond, mis tagab üksikvanemale igakuise toetuse ja nõuab elatise mittemaksjatelt võlad sisse. Järgmise aasta 1. septembrist käivitub ka riiklik huvitegevuse toetamise programm, millega antakse laste huvitegevuse heaks 15 miljonit eurot lisaraha. Me teame, et huvitegevuse toetamise eesmärk on see, et igal noorel, sõltumata tema vanemate palga suuruselt, oleks võimalus osaleda spordi- ja huvitegevuses.

Viimastel aastatel on eelarvedebati käigus alati üheks oluliseks ja kirgi kütvaks teemaks tõusnud meie põllumajandus- ja maaelupoliitika. Semiootiliselt tähtis sõnaühend *top-up* on olnud üks postulaate, mis alati peaks eelarves sees olema. Head sõbrad! *Top-up*, riigisisene otsetoetus ...

Palun lisaiega!

13:10 Esimees Eiki Nestor

Kolm minutit lisaiega.

13:10 Kalvi Kõva

... on järgmisel aastal 19,9 miljonit eurot. Aga see ei ole kogu raha, mis maaelu arendamiseks läheb. Maaelu arengukava kogusumma on 190,2 miljonit ning Euroopa Liidust tuleb 123,7 miljonit otsetoetusi. Ei oska siin Andres Ammasele küll täpselt vastata, kas seesama *top-up*, mida ka Vabaerakond on kogu aeg nagu postulaadina eelarvesse soovinud, toetab väikepõllumehi või annab tuge rohkem suurtele.

Aga suhteliselt ühtlase valemi järgi jaotatav raha toetab paraku eeskätt suuremaid tootjaid. Kui me oleksime selle raha pannud maaelu arengukava summade hulka, oleks rohkem võimalusi olnud väiksematel. Aga see on meie kõigi ühine otsus ja valik. Samuti suunatakse põllumajandussektoris veel pool miljonit eurot erakorralise abi reale ning rahastatakse tõuaretustoetust, millest täna siin on juba juttu olnud.

Nüüd räägin palkadest. Vaieldamatult on Sotsiaaldemokraatliku Erakonna arvates olnud olulise tähtsusega just palgatase võtmevaldkondades: kultuuritöötajad, sotsiaaltöötajad, sisejulgeoleku töötajad, õpetajad. Rõõm on tõdeda, et järgmise aasta eelarves on ette nähtud 4 miljonit eurot kohalikele omavalitsustele, panustamaks ka riigi antava piskuga lasteaiaõpetajate palkade võrdsustamisse õpetajate palkadega.

Kokkuvõtet tehes saab öelda, et Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsiooni arvates on meie laudadel olev eelarve 21. sajandile vääriline kokkulepete eelarve. Ma olen väga rõõmus ja tahan tunnustada opositsiooniliikmeid mõistlike ja konstruktiivsete muudatusettepanekute eest. Peab ütleva, et väga olulist osa muudatusettepanekutest on arvestatud ja need ettepanekud on lisatud eelarvesse. Sotsiaaldemokraadid toetavad tuleva aasta eelarve vastuvõtmist. Aitäh!

13:12 Esimees Eiki Nestor

Kersti Sarapuu Keskerakonna fraktsiooni nimel, palun! Kolm minutit lisaaega.

13:12 Kersti Sarapuu

Head kolleegid! Austatud juhataja! Märkamatult on kätte jõudnud jõulunädal ning kui hästi läheb, siis võib-olla jõuab jõulupühadeks maagi valge lumevaibaga kattuda. Olen vestelnud paljude kolleegidega ning üldiselt on kõik nõustunud, et tegemist on olnud ühe tormilisema aastalõpuga Riigikogu lähiminevikus. Uus valitsus, kes astus ametisse 23. novembril, võttis endale väga keerulise eesmärgi: leida leevendust mitmele Eesti murekohale juba järgmisel eelarveaastal. Vähem kui kuu ajaga on valitsus leidnud vahendeid mitmele juba aastaid vaeslapse rollis olnud valdkonnale. See näitab taas kord, kui oluline on prioriteetide seadmine ning mugavustsoonist väljatulemine.

Eesti põllumeestel on olnud mitu väga keerulist aastat. Põllumehed, kellel on iga tööpäev arvel, ei tule niisama nalja pärast Riigikogu ette oma traktoriparki näitama ega piimapudeleid Toompea lossi esisele platsile laduma. Selliste sammude põhjus on äng ja mure Eesti maaelu pärast. Kui kümnekond aastat tagasi võis Eestis ringi sõites näha lagunenud ja sissevajunud katusega lautu, siis nüüd näeme moodsaid ja kõrgtehnoloogilisi laudahooneid, mis paraku on tühjad, sest kari on müüdud Poola ning tootmine lõppenud. Eestimaal on piimalehmade arv vähenenud umbes 10 000 võrra ning sigade Aafrika katku levik on vähendanud kodusigade arvu rohkem kui 50 000 võrra. Järgmise aasta riigieelarves on ette nähtud 19,9 miljonit eurot põllumeestele riikliku üleminekutoetuse maksmiseks, peale selle on ette nähtud 2 miljonit eurot tõuaretuseks seakasvatajatele ning 0,5 miljonit erakorralise kriisiabi riikliku osaluse suurendamiseks. Natuke kurb on tõdeda, et riigieelarve menetlemine on näidanud, et tegelikult on Eesti põllumajanduse toetamine viimasel kolmel aastal seisnud ainult ühe erakonna taga, sest peale koalitsiooni pidasid oma muudatusettepanekutega üleminekutoetuse maksmist oluliseks ka Vabaerakonna ja EKRE fraktsioon. Aitäh teile!

Samuti pean ma väga oluliseks ja põhimõtteliseks sammuks lisavahendite leidmist õpetajate palgafondi jaoks. Vabariigi Valitsuse toetusfondi (hariduskuludeks) suurendatakse 8,6 miljoni euro võrra, seejuures on sellest summast peaaegu 7 miljonit eurot lisavahendid. Ainult siis, kui me toome haridusvaldkonda lisaraha, jõuame eesmärgile, et õpetajate keskmine palk moodustaks 2019. aastal 120% Eesti keskmisest palgast. PISA testide tulemused näitavad, et õpetajad teevad erakordselt head tööd, ning selle eest tuleb ka väärilist tasu maksta. Haridussüsteemi tuleb vaadata ühe tervikuna. Kuigi me kõik meenutame hea sõnaga oma esimest õpetajat, mängib lapse arengus olulist rolli ka tema lasteaiaõpetaja. Kahjuks on see valdkond viimastel aastatel samuti tagaplaanile jäänud.

Koalitsioonileping näeb ette kohalike omavalitsuste motiveerimist, et nad tõstaksid lasteaiaõpetajate palga kooliõpetajate palga alammäärani. Selleks on järgmise aasta riigieelarves ette nähtud 4 miljonit eurot. Loomulikult ei ole uus koalitsioon vähem kui kuu ajaga suutnud lahendada kõiki selle valdkonna probleeme, kuid me oleme probleeme teadvustanud ning teinud esimesed sammud.

Kolmas oluline asi on ettevõtluse toetamine. Järgmisel aastal jääb ära majutusasutuste käibemaksu tõus 14%-le. Selle tõstmine oleks toonud kaasa olukorra, kus Eesti oleks majutusasutuste käibemaksu poolest jõudnud Euroopa Liidus selliste riikide hulka nagu Tšehhi, Taani, Ungari, Slovakkia ja

Suurbritannia, kus kehtib majutusettevõtete kõrgem maksumäär. Mul on hea meel, et seda ei juhtu ning sektori konkurentsivõime säilib. Kannatajaks ei oleks jäänud ainult majutusasutused ja turismiettevõtted, vaid ka kaubandus ning teenindav sektor.

Tõsi on see, et uus koalitsioon jätab ära sotsiaalmaksu pooleprotsendilise langetuse. Seda langetust pole aga heaks kiitnud isegi Eesti Maksumaksjate Liit, kes on seisukohal, et sotsiaalmaksu vähendamine sellises ulatuses ei anna tööandjatele piisavalt suurt efekti, et luua uusi töökohti või viia majanduses läbi struktuurseid reforme. Samuti on liit üksmeelel nende ettevõtjatega, kes leiavad, et neil oleks piinlik saada maksuvähendust, millega kaasnevad kütuseaktsiisi tõus ja majutusasutuste käibemaksu määra tõstmine kahjustaksid Eesti majandust ja halvendaksid paljude inimeste toimetulekut. Palju on räägitud ka sellest, et määra langetamata jätmine on kooskõlas õiguspärase ootusega ja maksukorralduse seaduse §-ga 4¹. Õiguskantsler võrdles seda oma kirjas palju vastuolusid tekitanud käibemaksu tõusuga. Ta tõi näite, et käibemaksu muutumise korral pidid jaekaubandusettevõtted muutma kaupade hindu, sotsiaalmaksu langetamise ärajätmisest ei tulene aga ettevõtjatele võrreldavat halduskoormust, mistõttu saab kohanemisaeg olla lühem. Mõtleme, mida tööandja sotsiaalmaksu pooleprotsendilisest alandamisest võidaks: keskmise palgaga töötaja kohta oleks võit olnud 5,3 eurot kuus. Samuti tuleb arvestada, et sotsiaalmaksu määra alandamise tühistamine kuue kuu pärast tooks ettevõtjatele kaasa topeltkoormuse raamatupidamisprogrammide ümberseadistamisel.

Nagu ma kõne alguses ütlesin, on Keskerakonna, sotside ja IRL-i koalitsioon kohe härjal sarvist haaranud ning tööle asunud. Kuid see ei oleks olnud võimalik ilma väga tublide ametniketa. Unetuid öid on pidanud üle elama ja pikki tööpäevi Eesti elu paremaks muutmise nimel tegema mitmed Rahandusministeeriumi osakonnad. Eriliselt toon ma esile maksupoliitika osakonna Lemmi Oro juhtimisel ning tolli- ja aktsiisipoliitika osakonna Marek Uusküla juhtimisel, kellel on olnud suur roll selles, et me täna saame selle riigieelarve poolt hääletada. Samuti ei tohi ära unustada meie oma maja inimesi, rahanduskomisjoni töötajaid Tiinat, Andrest, Annelit, Heldat ja Viviani. Selle teadmisega, et Eestis on niivõrd tublid ja tugevad ametnikud, on hea minna vastu Eesti eesistumisele järgmise aasta teises pooles.

Keskerakonna fraktsioon toetab kindlalt selle eelarve vastuvõtmist. Ma usun, et seda teevad kõik, kellele on olulised Eesti maaelu ning põllumeeste konkurentsivõime. Kolm aastat on põllumehed üleminekutoetust oodanud ning nüüd see realselt tuleb. Aitäh teile kõikidele tähelepanu eest!

13:20 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan läbirääkimised. Eelnõu 303 kohta on esitatud kolmandaks lugemiseks 39 muudatusettepanekut. Asume neid läbi vaatama. Austatud Riigikogu, tuletan meelde, et kodu- ja töökorra seaduse § 120 lõike 5 järgi ei saa täiskogul hääletada muudatusettepanekuid, mida Vabariigi Valitsus ei toetanud ja mille juhtivkomisjon on jätnud arvestamata. Asume muudatusettepanekute läbivaatamise juurde. Muudatusettepanek nr 1, esitanud rahanduskomisjon, arvestatud täielikult. Hanno Pevkur, palun!

13:21 Hanno Pevkur

Aitäh, austatud istungi juhataja! Reformierakonna fraktsioon soovib seda muudatusettepanekut hääletada.

13:21 Esimees Eiki Nestor

Selge. Austatud Riigikogu, panen hääletusele muudatusettepaneku nr 1, mille on esitanud rahanduskomisjon ja mida juhtivkomisjon on täielikult arvestanud. Palun võtta seisukoht ja hääletada! [Hääletustulemused](#)

Muudatusettepaneku poolt on 60 Riigikogu liiget ja vastu 34, erapooletuks ei jäänud keegi.

Muudatusettepanek leidis toetust.

Muudatusettepaneku nr 2 on esitanud rahanduskomisjon, on täielikult arvestatud.

Muudatusettepaneku nr 3 on esitanud Reformierakonna fraktsioon ja Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsioon, on jäetud arvestamata ja hääletamisele ei kuulu. Muudatusettepaneku nr 4 on esitanud Reformierakonna fraktsioon, on jäetud arvestamata ega kuulu hääletamisele. Muudatusettepaneku nr 5 on esitanud Vabaerakond, ei kuulu täna hääletamisele. Muudatusettepaneku nr 6 on esitanud Vabaerakonna fraktsioon, ei kuulu hääletamisele. Muudatusettepaneku nr 7 on esitanud Vabaerakonna

fraktsioon, on arvestatud sisuliselt. Muudatusettepaneku nr 8 on esitanud Vabaerakonna fraktsioon, on jäetud arvestamata ega kuulu hääletamisele. Muudatusettepanek nr 9 on Vabaerakonna fraktsioonilt, on jäetud arvestamata ega kuulu hääletamisele. Muudatusettepanek nr 10 on Reformierakonna fraktsioonilt, on jäetud arvestamata ega kuulu hääletamisele. Muudatusettepanek nr 11 on Vabaerakonna fraktsioonilt, on jäetud arvestamata ega kuulu hääletamisele. Muudatusettepanek nr 12 on Vabaerakonna fraktsioonilt, on jäetud arvestamata ega kuulu hääletamisele. Muudatusettepanek nr 13 on Vabaerakonna fraktsioonilt, on jäetud arvestamata ega kuulu hääletamisele. Muudatusettepanek nr 14 on Reformierakonna fraktsioonilt, on jäetud arvestamata ega kuulu hääletamisele. Muudatusettepanek nr 15 on Reformierakonna fraktsioonilt, on arvestatud osaliselt. Muudatusettepanek nr 16 on Reformierakonna fraktsioonilt, on arvestatud osaliselt. Muudatusettepanek nr 17 on Vabaerakonna fraktsioonilt, on arvestatud sisuliselt. Muudatusettepanek nr 18 on Vabaerakonna fraktsioonilt, on jäetud arvestamata ega kuulu hääletamisele. Muudatusettepanek nr 19 on Vabaerakonna fraktsioonilt, on arvestatud osaliselt. Muudatusettepanek nr 20 on Reformierakonna fraktsioonilt, on arvestatud osaliselt. Muudatusettepanek nr 21 on Reformierakonna fraktsioonilt, on jäetud arvestamata ega kuulu hääletamisele. Muudatusettepanek nr 22 on Reformierakonna fraktsioonilt, on jäetud arvestamata ega kuulu hääletamisele. Muudatusettepanek nr 23 on Reformierakonna fraktsioonilt, on jäetud arvestamata ega kuulu hääletamisele. Muudatusettepanek nr 24 on Reformierakonna fraktsioonilt, on jäetud arvestamata ega kuulu täna hääletamisele. Muudatusettepanek nr 25 on Reformierakonna fraktsioonilt, on jäetud arvestamata ega kuulu täna hääletamisele. Muudatusettepanek nr 26 on Reformierakonna fraktsioonilt, on jäetud arvestamata ega kuulu täna hääletamisele. Muudatusettepanek nr 27 on Vabaerakonna fraktsioonilt, on jäetud arvestamata ega kuulu täna hääletamisele. Muudatusettepanek nr 28 on Vabaerakonna fraktsioonilt, on jäetud arvestamata ega kuulu täna hääletamisele. Muudatusettepanek nr 29 on Reformierakonna fraktsioonilt, on jäetud arvestamata ega kuulu täna hääletamisele. Muudatusettepanek nr 30 on Reformierakonna fraktsioonilt, on jäetud arvestamata ega kuulu täna hääletamisele. 31. muudatusettepanek on Reformierakonna fraktsioonilt, on jäetud arvestamata ega kuulu täna hääletamisele. 32. muudatusettepanek on Vabaerakonna fraktsioonilt, ei ole arvestatud ega kuulu täna hääletamisele. 33. ettepanek on Reformierakonna fraktsioonilt, juhtivkomisjon on jätnud arvestamata, ei kuulu täna hääletamisele. 34. muudatusettepanek on Vabaerakonna fraktsioonilt, on jäetud arvestamata ega kuulu hääletamisele. 35. muudatusettepanek on Reformierakonna fraktsioonilt, on arvestatud osaliselt. 36. muudatusettepanek on Reformierakonna fraktsioonilt, on jäetud arvestamata ega kuulu täna hääletamisele. 37. muudatusettepanek on Reformierakonna fraktsioonilt, on jäetud arvestamata ega kuulu täna hääletamisele. 38. muudatusettepanek on Reformierakonna fraktsioonilt, on jäetud arvestamata. 39. muudatusettepanek on Reformierakonna fraktsioonilt, on arvestatud osaliselt.

Austatud Riigikogu, juhtivkomisjoni ettepanekul panen hääletusele Vabariigi Valitsuse algatatud 2017. aasta riigieelarve seaduse eelnõu 303. Palun võtta seisukoht ja hääletada!

Hääletustulemused

Eelnõu 303 seadusena vastuvõtmise poolt oli 55 Riigikogu liiget ja vastu 40, erapooletuks ei jäänud keegi. 2017. aasta riigieelarve seadus on vastu võetud. (Aplaus.)

4. 13:30 Riigikogu otsuse "Sihtasutuse Keskkonnainvesteeringute Keskus nõukogu liikmete tagasikutsumine ja uute liikmete nimetamine" eelnõu (352 OE) esimene lugemine

13:30 Esimees Eiki Nestor

Neljas päevakorrapunkt on keskkonnakomisjoni esitatud Riigikogu otsuse "Sihtasutuse Keskkonnainvesteeringute Keskus nõukogu liikmete tagasikutsumine ja uute liikmete nimetamine" eelnõu 352 esimene lugemine. Ettekandja keskkonnakomisjoni esimees Rainer Vakra, palun!

13:30 Rainer Vakra

Kas saaks vaikust paluda?

13:30 Esimees Eiki Nestor

(Juhataja helistab kella.) Rahu, austatud Riigikogu!

13:30 Rainer Vakra

Kas võib alustada?

13:30 Esimees Eiki Nestor

Võib.

13:30 Rainer Vakra

Aitäh teile, austatud esimees! Head kolleegid! Mul on hea meel tutvustada teile otsuse "Sihtasutuse Keskkonnainvesteeringute Keskus nõukogu liikmete tagasikutsumine ja uute liikmete nimetamine" eelnõu. Selle algatas keskkonnakomisjon 14. detsembril. Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse § 117 alusel arutatakse seda eelnõu ühel lugemisel ja muudatusettepanekuid selle kohta esitada ei saa. Mis on siis eelnõu sisu? Nõukogust kutsutakse tagasi Aivar Kokk, Kalvi Kõva ja Mati Raidma ning liikmekandidaatideks esitatakse Rainer Vakra, Kalle Muuli ja Meelis Mälberg.

15. detsembril 2016 tegi komisjon kolm otsust. Esiteks otsustati konsensuslikult, et ettekandjaks määratakse keskkonnakomisjoni liige Rainer Vakra. Teiseks tehti ettepanek, et eelnõu esimene lugemine toimuks Riigikogu esimehe kokkukutsutaval Riigikogu täiskogu erakorralisel istungil täna, 19. detsembril 2016 (seda otsustati ka konsensuslikult). Kolmandaks jõuti keskkonnakomisjonis sõbralikult jõulueelsele konsensusele, et eelnõu tuleks panna lõpphääletusele. Aitäh teile!

13:31 Esimees Eiki Nestor

Kas ettekandjale on küsimusi? Urmas Kruuse, palun!

13:32 Urmas Kruuse

Aitäh, austatud eesistuja! Hea ettekandja! Kuidas te isiklikult suhtute Riigikogu liikmete osalusse teatud nõukogude töös?

13:32 Rainer Vakra

Aitäh! Ma oleksin olnud sügavalt imestunud, kui seda küsimust ei oleks tulnud. Nii et aitäh, härra Kruuse, et te selle küsimuse esitasite! Sotsiaaldemokraadid on seda korduvalt väljendanud mitte ainuüksi sõnades, vaid ka tegudes. Me ei pea seda õigeks, välja arvatud juhul, kui seadus ei näe ette teistmoodi, täpselt nii, nagu see on praegusel juhul.

13:32 Esimees Eiki Nestor

Jürgen Ligi, palun!

13:32 Jürgen Ligi

Aitäh! See oli huvitav vastus. Kuidas need seadused siis tekivad, mis põhjusel valesid asju seadustesse kirjutatakse? Palun põhjendage, kuidas siis ikkagi on nii, et me ei saa midagi seadustega teha ja Riigikogu liikmed nende abil muudkui pääsevad nõukogudesse.

13:32 Rainer Vakra

Aitäh, austatud Jürgen Ligi! Ma usun, et seda diskussiooni, kuidas seadused tekivad, võiksime siin pidada pikalt. Seadused tekivad siin saalis, Riigikogus.

13:33 Esimees Eiki Nestor

Rohkem ettekandjale küsimusi ei ole. Avan läbirääkimised. Kõnesoove ei ole. Keskkonnakomisjoni ettepanek on panna otsuse eelnõu 352 lõpphääletusele.

Austatud Riigikogu, panen hääletusele keskkonnakomisjoni esitatud Riigikogu otsuse "Sihtasutuse Keskkonnainvesteeringute Keskus nõukogu liikmete tagasikutsumine ja uute liikmete nimetamine" eelnõu 352. Palun võtta seisukoht ja hääletada!

[Hääletustulemused](#)

Eelnõu 352 otsusena vastuvõtmise poolt oli 78 Riigikogu liiget ja vastu 5, erapooletuks ei jäänud keegi. Otsus on vastu võetud. Aitäh! Kohtumiseni!

Istungi lõpp kell 13.35.